

Geachte raad,

Hierbij ontvangt u de Voorjaarsbrief 2020, de opmaat naar de begroting 2020 van de Gemeenschappelijke Regeling Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig Thuis Haaglanden.

In dit document worden de ontwikkelingen/uitgangspunten geschetst die, vanuit het perspectief van GGD en VT Haaglanden, van belang zijn bij de voorbereiding van het opstellen van de begroting. Het Algemeen Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling GGD en VT Haaglanden heeft in zijn vergadering op 11 februari 2019 de Voorjaarsbrief 2020 vastgesteld.

Voor verdere inhoudelijke toelichting verwijs ik u graag naar het bijgevoegde document en de eveneens toegevoegde aanbiedingsbrief.

Indien u tevens prijs stelt op een hard copy van de bijgevoegde documenten kunt u uw verzoek hiervoor richten aan ondergetekende.

De Voorjaarsbrief 2020 is tevens ter kennisname aan uw college aangeboden.

In het vertrouwen u hiermee te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Els Busker-Huysen

Secretariaat,

Gemeenschappelijke Regeling GGD en VT Haaglanden

M: 06 - 23 15 33 43

E: els.busker@ggdhaaglanden.nl

Werkdagen: maandag t/m donderdag

Gemeenschappelijke Regeling GGD en VT Haaglanden
Westeinde 128
2512 HE Den Haag

De disclaimer van toepassing op e-mail van de gemeente Den Haag vindt u op:
<http://www.denhaag.nl/disclaimer>

BEZOEKADRESSEN
GGD Haaglanden
Westeinde 128
2512 HE Den Haag

POSTADRES
Postbus 16130
2500 BC Den Haag
T (088) 355 01 00
info@ggdhaaglanden.nl

Veilig Thuis Haaglanden
Waldeck Pyrmontkade 872
2518 JS Den Haag

T (070) 346 97 17 /
0800-2000
info@veiligthuishaaglanden.nl

Afdeling: Bestuur

Aan de raad van de gemeente

Uw brief van:

Uw kenmerk:

Ons kenmerk:

Aantal bijlagen: 1

Datum: 14 februari 2019

Inlichtingen bij: L. Wilson-Verboom

Doorkiesnummer: 06-50030166

Onderwerp: Voorjaarsbrief 2020 GR GGD en Veilig
Thuis Haaglanden

Geachte raad,

Conform artikel 22, eerste lid van de Gemeenschappelijke Regeling GGD en Veilig Thuis Haaglanden zenden wij u hierbij de Voorjaarsbrief 2020 van de GR. Deze Voorjaarsbrief is op 11 februari 2019 vastgesteld door het algemeen bestuur van de GR.

De Voorjaarsbrief geeft u inzicht in de algemene financiële en beleidsmatige kaders voor de begroting 2020 van de GR GGD en Veilig Thuis Haaglanden. In deze Voorjaarsbrief zijn tevens uitgangspunten geformuleerd voor een ontwerp-begrotingswijziging 2019, die gelijktijdig met de ontwerp-begroting 2020 zal worden behandeld. In april zullen wij u de gelegenheid bieden op deze ontwerpen uw zienswijze te geven, waarna het algemeen bestuur van de GR in juli 2019 definitief zal besluiten.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
namens het Dagelijks Bestuur van de GR GGD en VT Haaglanden,

B. Lugthart
voorzitter

cc. college van B&W

Voorjaarsbrief Begroting 2020

**Voor de Gemeenschappelijke Regeling
Gemeentelijke Gezondheidsdienst en Veilig thuis
Haaglanden**

Vastgesteld in de vergadering van het Algemeen Bestuur

d.d. 11-02-2019

Inhoud

1. Inleiding	1
1.1. Opzet van deze Voorjaarsbrief	1
1.2. Context	1
1.3. Kernboodschap	1
2. Ontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten regionale GGD-taken	2
2.1. Introductie	2
2.2. Inhoudelijke/Beleidsmatige ontwikkelingen	2
2.2.1 Omgevingswet	2
2.2.2 Nu Niet Zwanger	4
2.2.3 Nationaal Preventieakkoord	5
2.2.4 Rapport Wetenschappelijke Raad Regeringsbeleid – van verschil naar potentieel	6
2.3. Financiële en bedrijfsmatige ontwikkelingen	7
2.3.1 Preventieve ouderengezondheidszorg	7
2.3.2 Regeling onverzekerden	7
2.3.3 Accountmanagement	8
2.3.4 Volwassenenmonitor 2020	9
2.3.5 Toezicht Kinderopvang (inhoudelijk en bedrijfsmatig)	10
2.3.6 Tariefwijzingen Taken Wet op de lijkbezorging – lijkschouw	11
2.3.7 Correctie aantal inwoners regio Haaglanden	12
2.4 Budgettaire consequenties	14
3. Ontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten VT	16
3.1 Introductie	16
3.2 Beleidsmatige ontwikkelingen	16
3.3 Financiële ontwikkelingen	18
3.3.1 Versterken uitvoering en verder benutten mogelijkheden gemeente Den Haag	18
3.3.2 Versterken expertise in de keten en focus bij VTH op ernstig en hardnekkig geweld	20
3.3.3 Aanscherping meldcode per 1-1-2019	21
3.3.4 Overige taken	23
3.3.5 Risico's	23
3.5 Budgettaire consequenties	24
4. Algemene begrotingsuitgangspunten	27
4.1. Kaderbrief gemeenschappelijke regelingen Haaglanden	27
4.1.1 Indexering van deelnemersbijdragen	27
4.1.2 Risico's en weerstandscapaciteit	27
4.1.3 Tijdige afstemming en informatievoorziening	28
4.2. Overige uitgangspunten	28
4.2.1 Opbouw begroting	28
4.2.2 Uitgangspunten voor de raming van programmalasten en overhead	28
4.2.3 Fiscale uitgangspunten	29

1. Inleiding

De Voorjaarsbrief GR GGD en VT Haaglanden geeft de raden van de deelnemende gemeenten actueel inzicht in de inhoudelijke/beleidsmatige en financiële/bedrijfsmatige ontwikkelingen in de taakvelden van de GR. De brief laat ook zien hoe het GR-bestuur deze ontwikkelingen vertaalt naar uitgangspunten voor de opstelling van de GR-begroting voor 2020. De geschetste ontwikkelingen beïnvloeden op onderdelen ook het financieel perspectief voor 2019. Daarom worden ook uitgangspunten geformuleerd voor een voorgenomen begrotingswijziging 2019, die tegelijk met de begroting 2020 zal worden voorgelegd voor zienswijzen van de raden.

1.1. Opzet van deze Voorjaarsbrief

Het vervolg van dit document is opgebouwd uit drie hoofdstukken. In hoofdstuk 2 worden de ontwikkelingen in de regionale GGD-taken toegelicht. Het derde hoofdstuk gaat in op de ontwikkelingen in het VT-pakket. In het slothoofdstuk 4 zijn algemene begrotingsuitgangspunten geformuleerd waarmee het bestuur bij de vaststelling van de begroting 2020 rekening zal houden.

1.2. Context

Na de herijking per 1 januari 2018 gaat in de GR GGD en VT Haaglanden veel aandacht uit naar de implementatie van de wijzigingen waartoe bij deze herijking is besloten. Bij de GGD-taken gaat het daarbij vooral om de knip tussen regionale en lokale taken en om aangepaste financieringsafspraken voor de regionale taken. De regionale taken vallen onder de verantwoordelijkheid van het GR-bestuur. Over de lokale taken daarentegen worden, zonder tussenkomst van het GR-bestuur, onderlinge afspraken gemaakt tussen gemeenten. Veilig Thuis is bij de herijking onder verantwoordelijkheid van het GR-bestuur gebracht.

Voor de uitvoering en bedrijfsvoering van de regionale GGD-taken en het VT-takenpakket heeft de GR een dienstverleningsovereenkomst met de gemeente Den Haag gesloten. De gemeente Den Haag beschikt over uitvoeringsorganisatie GGD en uitvoeringsorganisatie VT die de opdracht van de GR binnen de kaders van de GR-begroting uitvoeren. Na vaststelling van deze Voorjaarsbrief zal aan de hand van een offerte van de gemeente Den Haag een lastenraming voor de begroting van de GR worden gemaakt.

1.3. Kernboodschap

Het GR-bestuur is zich er van bewust dat de deelnemende gemeenten kampen met budgettaire krapte. In deze Voorjaarsbrief streeft het bestuur dan ook, in lijn met de Kaderbrief gemeenschappelijke regelingen, naar zo min mogelijk kostenverhoging voor de deelnemende gemeenten. Ontwikkelingen worden in het bestaande budgettaire kader ingepast, tenzij dat aantoonbaar onverantwoord zou zijn. Bij de GGD-taken ligt de nadruk hierdoor op beleidsmatige kaderstelling binnen de bestaande financiële ruimte, voor zover dat mogelijk is. Bij Veilig Thuis is sprake van een aanzienlijke autonome groei in combinatie met nieuwe regelgeving die tot intensivering van de taken leidt. De gemeente Den Haag heeft, in samenspraak met het GR-bestuur, een plan van aanpak ontwikkeld om de kostenontwikkeling op termijn beheersbaar te maken. Naast de aanpak voor VT zelf is het belang van ketensamenwerking evident. Het GR-bestuur volgt de actualisatie van de Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en wacht met belangstelling de daarbij te nemen besluiten over de inzet van de Doeluitkering Vrouwenopvang vanaf 2019 af.

Besluit AB

Oud voor nieuw: bij de vaststelling van de budgetten in de begrotingswijziging 2019 en de begroting 2020 worden de financiële resultaten over 2018 betrokken.

2. Ontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten regionale GGD-taken

2.1. Introductie

In dit hoofdstuk zijn de voor GGD Haaglanden inhoudelijke/ beleidsmatige en financiële/ bedrijfsmatige ontwikkelingen die een mogelijk effect hebben op de Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting 2020 kort weergegeven. Ter verduidelijking zijn deze ontwikkelingen als volgt geclassificeerd: onontkoombaar, noodzakelijk of gewenst.

2.2. Inhoudelijke/Beleidsmatige ontwikkelingen

2.2.1 Omgevingswet

Gemeenten en GGD zijn (mede) verantwoordelijk voor de gezondheid en het welbevinden van de inwoners en werken samen aan het tot stand brengen van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Wettelijk wordt deze opdracht verankerd in de Omgevingswet, die per 2021 in werking treedt. De Omgevingswet verlangt van gemeenten en GGD'en een (nog) (meer) integrale visie op de samenhang tussen leefomgeving en gezondheid. Dit biedt wethouders met gezondheid in portefeuille de mogelijkheid om door integrale samenwerking zo vroeg mogelijk in planprocessen te komen tot een zo gezond mogelijke leefomgeving. Het gaat hierbij niet alleen om gezondheidsbescherming in relatie tot nadelige milieufactoren, maar om de fysieke leefomgeving in de brede zin, bijvoorbeeld hoe de inrichting van de leefomgeving bij kan dragen aan gezondheidsbevordering.

Gezondheid en een bebouwde omgeving hebben veel met elkaar te maken (denk aan een afstandsnorm voor gevoelige bestemmingen (scholen, kinderdagverblijven etc) bij drukke wegen, hoogspanningskabels in de wijk, indeling groen in de wijk, geen fastfood binnen een straal van X meter rondom scholen, etc.). De verstedelijkingsopgave, die leidt tot meer woningbouw op milieubelaste locaties, maakt aandacht voor deze relatie nog belangrijker. De afgelopen jaren heeft de GGD reeds deelgenomen aan twee pilots (de vergunningentafels Den Haag en Westland) en aan diverse adviestrajecten (zoals bij gebiedsontwikkelingen, milieueffectrapportages, bouwprojecten en bouwinitiatieven). Deze deelname is steeds ad hoc en beperkt wegens onvoldoende beschikbare capaciteit bij de GGD, en daardoor fragmentarisch en op afstand. Er is wel geconstateerd dat gemeenten zich (nog) onvoldoende bewust zijn van gezondheidsrisico's en kansen voor gezondheidsstimulering niet benutten die de Omgevingswet biedt. Dit acht de GGD een gemiste kans.

Met de invoering van de Omgevingswet heeft de gemeente juist expliciet de wettelijke taak en het maatschappelijke doel om bij het maken van omgevingsvisies en omgevingsplannen een integrale (gezondheids)weging te maken. De GGD heeft daarin ook een duidelijke rol op basis van de Wet publieke gezondheid. Vanuit deze opdracht vindt de GGD het zijn verantwoordelijkheid ervoor te zorgen dat de gemeenten hun nieuwe taak vóór 2021 goed hebben voorbereid en belegd. De GGD wil hiertoe, samen met de gemeenten, de gemeenten ondersteunen bij het invullen van hun wettelijke taak. Dat is belangrijk omdat de gemeente, indien zij geen integrale gezondheidsafweging maakt na de invoering van de Omgevingswet, risico's loopt. Enerzijds omdat er geen bewuste afweging wordt gemaakt tussen gezondheid en andere belangen om te komen tot een gezondere leefomgeving. Anderzijds omdat Ruimtelijke Ordeningsplannen kunnen stagneren of verworpen worden in procedures, juist omdat deze weging niet expliciet is gemaakt en achteraf alsnog moet plaatsvinden.

Om een goed beeld te krijgen hoe de GGD na de implementatie van de omgevingswet zo efficiënt en effectief mogelijk kan adviseren moet onderzocht worden hoe dit het beste bereikt kan worden. Teneinde dit beeld te krijgen, en de GGD in staat te stellen iedere gemeente te adviseren hoe de implementatie van de Omgevingswet zo efficiënt en effectief mogelijk kan plaatsvinden, is de GGD voornemens deel te nemen aan processen m.b.t. de Omgevingswet als volwaardig adviseur. Iedere

gemeente heeft zijn eigen overlegstructuren voor de implementatie van de Omgevingswet, ruimtelijke visies en –plannen en daarbij zal dus worden aangesloten. Samen met de betrokkenen van de verschillende gemeenten (veelal de programmanagers/projectleiders) zal een inventarisatie worden gemaakt, waaruit duidelijk moet worden waar iedere gemeente staat. Vervolgens wordt een beleidsplan gemaakt waarin is opgenomen hoe de advisering m.b.t. gezondheidbevorderende kansen en mogelijke risico's het beste plaats kan vinden, met als doel dat iedere gemeente in 2021 een integrale (gezondheids)weging kan maken bij omgevingsvisies en omgevingsplannen. De inschatting is dat de benodigde specialistisch medisch milieukundige inzet ongeveer 2 fte (schaal 12) vraagt. Deze inschatting is minimaal¹ en gebaseerd op: een gemiddelde inzet van één dag per gemeente, verdeeld over 9 gemeenten, wetende dat grotere gemeenten meer inzet vergen (meer overleggen) dan kleinere en dus wordt de benodigde bijdrage naar rato (inwoneraantal) verdeeld. Het streven is medio 2019 te starten met de inventarisatie. In 2020 kan dan het beleidsplan worden gemaakt.

Door het AB is gevraagd zoveel mogelijk te werken op basis van 'nieuw voor oud'. Binnen de bestaande formatie van Medische Milieukunde (MMK) is geen ruimte om de benodigde extra formatie op te vangen. Onderstaande tabel laat zien dat de werklast van de afdeling de afgelopen jaren is gestegen:

	Resultaat 2016	Resultaat 2017	Resultaat 2018	Prognose 2019
Advies aan burgers (n.a.v. melding)	417	414	444	450
Advies bij incidenten (nazorg en GROEP)	5	2	1	5
Advies van GAGS bij incidenten	11	17	23	
Advies aan gemeenten; specifieke casus (melding)	14	13	15	20
Advies aan gemeenten; beleidsadvies	14	36	51	50
Advies aan gemeenten: RO adviezen (waarvan 25 HIT in Den Haag)	34	41	58	60
Advies aan gemeenten; ondersteuning bij raadsvragen	5	10	15	20
Advies aan instellingen/ instanties (n.a.v. meldingen en beleidsadvies)	26	45	29	40

De afgelopen jaren heeft MMK de regionale taken, zoals die volgen uit de Wet Publieke Gezondheid, vervuld met een (gelijkblijvende) formatie van 5,85 fte. Er is strak geprioriteerd en geconcentreerd om de regionale taken optimaal te vervullen. Bovenstaande tabel maakt duidelijk dat de productie is gestegen. Het is desondanks mogelijk gebleken om voor de omgevingswet ongeveer 300 uur per jaar voor de hele regio vrij te spelen. Dit is echter onvoldoende om aan de te verwachten gemeentelijke vraag te kunnen voldoen. Meer tijd beschikbaar stellen vanuit de huidige formatie voor de Omgevingswet is onverantwoord, aangezien dit ten koste gaat van de reeds geprioriteerde (en wettelijke) taken.

NB: De gemeente Den Haag heeft al de wens uitgesproken om de GGD wekelijks vast aan te laten sluiten bij de vergunningentafel; honorering van deze wens betekent een snelle uitputting van de beschikbare uren ook omdat de betreffende programmamanager heeft aangegeven hiervoor geen budget te hebben. In dit verband is het verheugend om via de Ambtelijke Adviescommissie (AAC) te vernemen dat de projectleiders en programmamanagers Omgevingswet graag samen met de GGD willen optrekken in dit proces en in gezamenlijkheid ook bezien welke middelen hiervoor vrijgemaakt kunnen worden. Geen aanvullende capaciteit betekent dat de GGD de rol niet kan invullen. Dit wordt onwenselijk geacht.

¹ Zie ter illustratie de invulling binnen de gemeente Amsterdam in de bijlage, waar op een bezetting van 10 medewerkers op MMK nog eens 5 fte extra is gehonoreerd voor de Omgevingswet.

Classificatie:

De GGD neemt momenteel binnen twee gemeenten deel aan een pilot waarbij zijn expertise wordt ingezet om het gezondheidsbelang een volwaardige plaats te geven in de integrale afweging bij (bestuurlijke) beslissingen over de fysieke leefomgeving. Binnen de huidige beschikbare capaciteit heeft de GGD tijdelijk ruimte vrijgemaakt om aan deze pilots mee te kunnen werken. Om dit te kunnen continueren en ervoor te zorgen dat het gezondheidsbelang een volwaardige plaats krijgt in de integrale afweging bij (bestuurlijke) beslissingen over de fysieke omgeving bij alle gemeenten is uitbreiding van de taak Medische Milieukunde en daarmee formatie noodzakelijk.

De GGD adviseert een uitbreiding van (minimaal) 2 fte specialistisch medisch milieukundige (S12) door te voeren teneinde in 2019 en 2020 te kunnen participeren bij overleggen van alle gemeenten. Het streven is medio 2019 te starten met de inventarisatie. In 2020 kan dan het beleidsplan worden gemaakt.

Besluit AB

Besluitvorming over uitbreiding ten behoeve van de Omgevingswet wordt tot de begrotingsbehandeling aangehouden, in afwachting van nader inzicht in de lokale behoeften. Het bestuur zal bij de begroting een afweging maken tussen collectieve regionale en facultatieve lokale inzet.

2.2.2 Nu Niet Zwanger

Wereldwijd is 41% van de zwangerschappen ongepland. In de meerderheid van de gevallen zal het kind niet ongewenst zijn en in een veilige en liefdevolle omgeving opgroeien. Maar dat is niet altijd het geval. Ongeplande en onbedoelde zwangerschappen zijn vooral een probleem bij vrouwen die dak- en thuisloos zijn, illegaal, verstandelijk beperkt, verslaafd, sociaal geïsoleerd of psychisch belast. Hun situatie leidt vaak tot gecompliceerde zwangerschappen, prenatale beschadiging, postnataal toezicht of tenslotte uithuisplaatsing. Het risico op bemoeienis van Jeugdhulp of het ingrijpen van Veilig Thuis is dan ook groot. Het landelijke programma Nu Niet Zwanger (NNZ) voorkomt kwetsbaar ouderschap bij deze specifieke doelgroep. Op vrijwillige basis, met een proactieve benadering en maatwerk. De gesprekken zijn gericht op bewustwording en het bespreken van seksualiteit en anticonceptie en de consequenties van zwangerschap en ouderschap.

NNZ is in het leven geroepen door het ministerie van VWS, GGD/GHOR Nederland en de gemeenten. De landelijke coördinatie van de uitrol van NNZ wordt voor een periode van drie jaar (t/m 2020) gefinancierd door het ministerie van VWS en is ondergebracht bij GGD/GHOR Nederland. Kwartiermakers begeleiden regio's die met het programma starten bij de lokale invulling van NNZ. Ervaringen en best practices uit de regio worden direct benut om het programma landelijk verder te ontwikkelen. Zo kunnen lokale successen en ideeën ook in andere regio's worden benut. Deze (tijdelijke) ondersteuning vanuit GGD/GHOR Nederland maakt het extra interessant om nu aan te sluiten bij NNZ.

Het ministerie van VWS heeft de voorkeur uitgesproken om bepaalde functies inzake NNZ bij de GGD te beleggen. NNZ sluit dan ook perfect aan op de missie van GGD Haaglanden, want het:

- bewaakt dat kwetsbare vrouwen het hoofd boven water houden in hun precarie situatie van dakloosheid, verslaving of psychiatrie;
- bevordert de kans op een geplande en gewenste zwangerschap welke in grote mate bijdraagt aan een gezonde ontwikkeling van het kind en toekomstige inwoner van Haaglanden;

- beschermt de zelfredzaamheid en vergroot het zelf herstellend vermogen van een kwetsbaar gezin.

Investeren in NNZ is dus gewenst vanuit de missie van de GGD, maar het verdient zich ook terug omdat de betrokkenheid van Jeugdhulp en/of Veilig Thuis mogelijk voorkomen kan worden in deze kwetsbare veelal multiprobleem-gezinnen.

Naar aanleiding van de bespreking van de Voorjaarsbrief d.d. 28 november 2018, constateert de GGD dat er op dit moment geen draagvlak is bij alle 9 gemeenten om al deel te nemen aan het programma NNZ. Opname als taak binnen de GR lijkt daarmee niet aan de orde. Tegelijkertijd ligt er bij de gemeente Den Haag reeds een voorstel in het kader van de Haagse Aanpak Perinatale Gezondheid (HAPG) voor waarin NNZ is opgenomen. De GGD stelt dan ook voor te starten met NNZ als lokale taak op basis van lokale opdrachtverstrekking. Indien meerdere gemeenten aan gaan haken kan t.z.t. worden gezien of opname van de taak binnen de GR gewenst is. Nadeel van deze werkwijze is wel dat beschikbaarheid van het programma voor de burger daarmee gemeente-afhankelijk wordt.

Classificatie:

GGD Haaglanden voorziet dat het programma Nu Niet Zwanger (NNZ) op dit moment niet voor alle gemeenten gewenst is en neemt het voorstel om NNZ op te nemen bij de regionale taak "versterken seksuele gezondheid" terug. In het kader van de Haagse Aanpak Perinatale Gezondheid (HAPG) is GGD Haaglanden momenteel in gesprek met de gemeente Den Haag over verbreding van HAPG met het landelijke VWS-programma Kansrijke start² waar NNZ onderdeel van is.

2.2.3 Nationaal Preventieakkoord

Om de gezondheid van mensen en van Nederland als geheel te verbeteren heeft het ministerie van VWS een Nationaal Preventieakkoord afgesloten met verschillende partijen, waaronder de VNG en GGD GHOR Nederland. In het akkoord leggen zij gezamenlijke maatregelen vast om gezondheidsproblemen aan te pakken. Alle betrokken partijen kunnen elkaar aanspreken op deze afspraken.

Er wordt ingezet op drie thema's, namelijk roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik, aangezien ze de gezondheid schaden, leiden tot gezondheidsverlies en vaak tot ziekte. Roken en overgewicht komen meer voor bij mensen met een lage opleiding en een laag inkomen. Vaak zijn er ook achterliggende problemen zoals armoede en schulden. Om resultaten te bereiken moeten deze problemen ook aandacht krijgen. Hiervoor worden deelakkoorden afgesloten met de betrokken partners.

Het Nationaal Preventieakkoord komt niet in de plaats van bestaande programma's (bijvoorbeeld Jongeren op Gezond Gewicht, Gezonde school of Alles is gezondheid). Het akkoord kan deze programma's wel versnellen of versterken. Daarom sluit het Preventieakkoord aan op wat al gebeurt in het land en binnen verschillende gemeenten. En komt waar nodig met extra maatregelen.

² Het landelijke programma Kansrijke start (ministerie VWS) wil met behulp van drie actielijnen, voor en tijdens de zwangerschap en na de geboorte ervoor zorgen dat meer kinderen een kansrijke start maken.

Classificatie:

De deelakkoorden vanuit het Nationaal Preventieakkoord hebben (mogelijk) effecten op de inhoud van de taak gezondheidsbevordering – subtaak versterken lokaal gezondheidsbeleid. Welke effecten dit zijn, wordt pas duidelijk nadat de inhoud van de deelakkoorden bekend is gemaakt. De GGD zal dit proces blijven monitoren en een vinger aan de pols houden. Mogelijk is het aan de orde en daardoor gewenst om naar aanleiding van het Nationaal Preventieakkoord in het ontwerpprogramma 2020 inhoudelijke keuzes te maken ten behoeve van de inzet vanuit de taak gezondheidsbevordering. Daarbij sluit GGD Haaglanden aan bij de besprekingen met de afzonderlijke gemeenten die in het kader van de Kernboodschappen voor beleid 2018 zijn gevoerd.

2.2.4 Rapport Wetenschappelijke Raad Regeringsbeleid – van verschil naar potentieel

In een policybrief, uitgegeven in 2018, pleit de Wetenschappelijke Raad Regeringsbeleid (WRR) voor een nieuw perspectief op de manier waarop in Nederland het preventiebeleid in de zorg wordt vormgegeven en geëvalueerd. Volgens de WRR heeft dit beleid sinds decennia als voornaamste doel gezondheidsverschillen tussen de hoge en lage sociaaleconomische groepen te verkleinen. Na enkele decennia van beleidsinspanningen kunnen we vaststellen dat Nederlanders gezonder zijn geworden. We leven langer en het aantal jaren dat we ons gezond voelen neemt toe. De verschillen tussen de sociaaleconomische groepen zijn evenwel nauwelijks afgenomen, en op sommige punten zelfs toegenomen. De WRR stelt voor om het preventiebeleid een nieuwe impuls te geven door niet langer *de gezondheidsverschillen* centraal te stellen maar *het gezondheidspotentieel*. We dienen ons dan af te vragen hoe zoveel mogelijk gezondheidswinst kan worden behaald, en hoe gezondheidsverlies zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Volgens de WRR dienen de volgende drie prioriteiten te worden gesteld:

- nadruk op aanpak in het begin van de levensloop (van de periode vlak voor de zwangerschap tot en met het 18de levensjaar);
- extra aandacht voor degenen met de grootste gezondheidsachterstand (zoals mensen met een lage sociaaleconomische status);
- keuze voor drie bekende speerpunten die de oorzaak zijn van een groot deel van de ziektelast in Nederland: roken, overgewicht en een ongezond eet- en beweegpatroon, en problematisch alcoholgebruik.

Ook pleit de WRR voor verkenning van psychische gezondheid als nieuwe en urgente prioriteit. Stemmings- en angststoornissen gaan gepaard met een grote ziektelast, komen vaker voor bij mensen met een lagere sociaaleconomische status en worden in toenemende mate bij jongeren gesignaleerd. Tot slot is het van groot belang te investeren in onderzoek en monitoring. Er is volgens de WRR nog te weinig bekend over de effecten van beleid en interventies om het aanwezige gezondheidspotentieel te realiseren, en al helemaal niet uitgesplitst naar kwetsbare groepen.

Classificatie:

Mogelijk is het aan de orde en daardoor gewenst om naar aanleiding van de policybrief van de WRR in het ontwerpprogramma 2020 inhoudelijke keuzes te maken ten behoeve van de inzet vanuit de taak gezondheidsbevordering – subtaak versterken lokaal gezondheidsbeleid. Daarbij sluit GGD Haaglanden aan bij de besprekingen met de afzonderlijke gemeenten die in het kader van de Kernboodschappen voor beleid 2018 zijn gevoerd. Verder is dit mede afhankelijk van de mate van betrokkenheid zoals het binnen de Gemeenschappelijke Regeling wordt gewenst.

2.3. Financiële en bedrijfsmatige ontwikkelingen

2.3.1 Preventieve ouderengezondheidszorg

De taak Preventieve ouderengezondheidszorg is onderdeel van het takenpakket van de GGD binnen de GR. Binnen de Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting is aangegeven dat inzet op deze taak valt binnen de inzet voor andere taken (o.a. gezondheidsbevordering en epidemiologie). De GGD onderneemt een aantal activiteiten in het licht van deze taak. In 2018 heeft de afdeling Gezondheidsbevordering proactief extra activiteiten ondernomen om invulling aan de taak te geven. Gebleken is dat deze activiteiten niet structureel kunnen worden uitgevoerd zonder aanvullende financiering of zonder andere activiteiten niet meer te ondernemen. In de Voorjaarsbrief Begroting 2020 GGD Haaglanden d.d. 28 november 2018 is daarom gevraagd in te stemmen met uitbreiding of ombuiging van bestaande budgetten.

Hoewel het AB het belang van de ta(a)k(en) inziet, heeft het ook aangegeven dat er geen ruimte is voor uitbreiding en dat er dus gekozen moet worden voor een 'nieuw voor oud'-insteek. Omdat de afdeling Gezondheidsbevordering werkt op basis van lokaal maatwerk binnen de GR taak gezondheidsbevordering, is het logischer dit vraagstuk in de gesprekken met de afzonderlijke gemeenten op tafel te leggen. De afdeling Gezondheidsbevordering van de GGD doet jaarlijks een voorstel aan iedere gemeente inzake de activiteiten die dat jaar binnen de GR zullen worden uitgevoerd. In dat voorstel wordt Preventieve Ouderenzorg opgenomen en de gemeenten kunnen dan zelf kiezen welke activiteiten de GGD voor deze gemeente uit zal voeren. Indien de totale vraag niet binnen het budget past, zal een offerte voor lokaal meerwerk worden aangeboden.

Er wordt nu dus geen beroep gedaan op budgetuitbreiding van de GR of een specifieke ombuiging van budgetten binnen de GR en derhalve kan de aanvraag vervallen.

Classificatie:

Uitbreiding van activiteiten op het gebied van Preventieve ouderenzorg zal in de gesprekken met de afzonderlijke gemeenten aan de orde komen. Indien er wensen zijn die niet binnen de begrote inzet vanuit de GR taak gezondheidsbevordering vallen, zullen afspraken gemaakt worden over eventuele wijzigingen in het takenpakket óf kan gewerkt worden op basis van offertes voor lokaal meerwerk.

2.3.2 Regeling onverzekerden

Om onverzekerde terug te dringen en daarmee de toegang tot en continuïteit van zorg voor onverzekerden te verbeteren bestaat de 'subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden'. Deze regeling stelt zorgaanbieders in staat om geleverde medisch noodzakelijke zorg te declareren. De zorgaanbieder moet, als voorwaarde voor het verkrijgen van subsidie, melding doen aan de GGD, die vervolgens de melding verwerkt.

De taak van de GGD binnen deze regeling is dus het verwerken van de melding en tevens in samenwerking met de gemeente inzetten op vervolghulp voor de onverzekerde. In de Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting 2019 heeft de GGD deze taak reeds opgenomen en als volgt beschreven:

- De GGD verwerkt de melding van de zorgverlener, weegt de noodzakelijke gegevens uit de melding en geeft deze (indien nodig) door aan de betreffende gemeente.
- Als het om een dak- of thuisloze gaat, pakt de GGD zo nodig vervolghulp op.

Voor deze taken is in de begroting 2019 een p.m. post opgenomen voor de beoogde inzet. In het afgelopen jaar (2018) is gebleken dat:

- De GGD het verwerken van de meldingen (ongeveer 1.000 op jaarbasis) niet vanuit de huidige beschikbare GR middelen kan doen.

- De GGD, door het gebrek aan middelen, nog geen invulling kan geven aan het signaleren en wegen van problematiek naar aanleiding van de meldingen.
- Huisartsen nu nog niet optimaal gebruik maken van deze regeling omdat het declareren van geleverde medisch noodzakelijke zorg te veel tijd kost (20 minuten). Hierdoor krijgt de GGD geen volledig beeld van de problematiek ten aanzien van onverzekerden.

Er kan derhalve niet gewerkt worden aan het structureel oplossen van het probleem van onverzekerdeheid.

In de bespreking van de Voorjaarsbrief d.d. 28 november 2018 is gevraagd onderscheid te maken tussen wettelijke taken en lokale taken, zodat gemeenten individueel kunnen besluiten wat ze willen afnemen van de GGD. Dat onderscheid is als volgt.

Wettelijke taak

De wettelijke taak betreft de administratieve afhandeling: het doorsturen van de data uit de landelijke systemen naar de betreffende gemeenten en het melden van dak- en thuislozen bij de verschillende dak- en thuislozenloketten ten behoeve van vervolghulp. Deze wettelijke taak vroeg in 2018 ongeveer 1,5 uur per week van een administratief medewerker (S06) voor circa 1.000 meldingen. Verrekend tegen het reguliere GR-uurtarief 2019 (inclusief 3% opslag en € 20.000 overhead) komen de kosten op jaarbasis daarmee op € 4.035,72.

Lokale taak

De lokale taak betreft het signaleren en wegen van problematiek naar aanleiding van de meldingen. De reden dat de wettelijke taak bij de GGD is belegd, is dat de GGD in staat is de data te duiden. Het zou een gemiste kans zijn hier dan ook geen gebruik van te maken. Het duiden van de data kan bijvoorbeeld ieder kwartaal worden gedaan door een sociaal verpleegkundige (S09) en zal dan circa 2 tot 8 uur per gemeente kosten (afhankelijk van de omvang). Momenteel constateren wij dat 90% van de meldingen uit Den Haag komt. In Den Haag worden reeds diverse voorzieningen voor (onder andere) deze doelgroep geregistreerd door de GGD binnen Sociaal Medische Basiszorg (SMB). We zullen met de gemeente Den Haag in gesprek gaan over het opnemen van deze taak binnen SMB. Voor de regiogemeenten kunnen we indien gewenst lokale afspraken maken (buiten de GR om), maar gezien de aantallen meldingen in de regio lijkt dat voor de meeste gemeenten niet relevant.

Classificatie:

Om de rol van de GGD binnen deze regeling te continueren (verwerken meldingen) zijn extra middelen noodzakelijk. De beperkte omvang van het bedrag maakt het mogelijk dat de GGD deze kosten zelf binnen de begroting opvangt. Om de effectiviteit van de regeling te vergroten zullen lokale afspraken worden gemaakt.

2.3.3 Accountmanagement

In 2018 hebben gemeenten en GGD voor het eerst met elkaar accountgesprekken gevoerd waarin - met name - gesproken is over de uitvoering van regionale- en lokale taken. Naar aanleiding hiervan is de GGD gestart met een visie op accountmanagement die in de loop van 2019 afgerond zal zijn.

De taak accountmanagement wordt aan de functie afdelingsmanager toegevoegd middels een herprioritering van taken, passend bij de wens van de GGD om verantwoordelijkheden zo laag mogelijk in de organisatie te borgen. Voor de ondersteuning van de afdelingsmanagers op deze taak, onder andere voor het beheer van de afspraken en het bewaken van de termijnen, wordt de functie 'secretaris accountmanagement' gecreëerd binnen de GGD. De kosten van deze secretaris-functie kunnen gedekt worden uit een herprioritering van taken binnen de GGD als zorginstelling.

Classificatie:

Het onderwerp is reeds aan de orde geweest bij de Voorjaarsbrief 2019. Destijds is door het Dagelijks Bestuur aangegeven om de ontwikkeling niet mee te nemen in de uitwerking van de programmabegroting 2019, maar om het een jaar aan te kijken.

Gedurende 2018 is gebleken dat (extra) inzet vanuit de GGD noodzakelijk is ten behoeve van accountmanagement. Deze extra inzet kan worden gedekt uit een herprioritering van taken.

2.3.4 Volwassenenmonitor 2020

In het najaar van 2020 zal de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen opnieuw worden uitgezet. In dit vierjaarlijkse landelijk traject wordt via enquêtes gezondheidsinformatie van inwoners verzameld. De Gezondheidsmonitor wordt uitgevoerd door de GGD'en, het RIVM en het CBS en de uitkomsten vormen de basis voor (gezondheids)beleid op lokaal, regionaal en landelijk niveau. De GGD heeft de mogelijkheid lokale vraagstellingen toe te voegen aan de Gezondheidsmonitor, zodat de monitor optimaal voor de lokale situatie kan worden ingezet. Het uitvoeren van de Gezondheidsmonitor is een vierjaarlijkse taak die niet volledig vanuit de lopende begroting kan worden bekostigd, omdat er geen jaarlijkse reservering plaatsvindt. Door te schuiven binnen de formatie is er dekking voor de inzet van de eigen medewerkers van de GGD. Echter, er zijn diverse bijkomende kosten (die vallen binnen de categorie 'overige goederen en diensten') waar geen dekking voor is. Deze kosten zijn out-of-pocket kosten van externe partijen. Uitgaande van de ervaringen in 2016 is in onderstaande tabel een indicatie van deze kosten opgenomen. Uiteraard zal de GGD zich inspannen om de werkelijke kosten zo laag mogelijk te houden.

Post	Illustratie onderdelen	Indicatie kosten (ex BTW)
Dataverzameling	- Schriftelijke en online vragenlijst - Minimaal 3 x benaderen van de steekproef (ca. 40.000 inwoners) zowel schriftelijk als online - Doelgroepspecifieke benaderingen (tenminste Turken en Marokkanen) - Veldwerk - Gemeentespecifieke uitnodigingen	€ 160.000
Responsverhogende maatregelen	- Extra vertalingen - Prijzen t.b.v. stimulatie invullen vragenlijst	€ 10.000
Additioneel veldwerk	- Telefonische interviews - Face 2 face interviews - Social media campagnes	€ 30.000
Totaal		€ 200.000

De hiervoor genoemde kosten zijn exclusief 21% (compensabele) BTW. De kosten zijn incidenteel en vallen volledig in 2020. Zoals benoemd zijn deze kosten een indicatie, waarbij is uitgegaan van bevolkingsaantallen 2015, gezien de trend van steeds lagere respons is deze met – 5% bijgesteld, er is rekening gehouden met het minimaal aantal benodigde respondenten om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over de doelgroepen volwassenen (19-64) en senioren (65+) en specifiek voor Den Haag is rekening gehouden met het onderscheid achterstand / geen achterstand en de verschillende etnische groepen, vanwege de grote stadsproblematiek.

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om extra inzet te plegen op specifieke groepen of wijken. Conform de werkwijze in 2016 zal de GGD met de individuele gemeenten in gesprek gaan over hun specifieke wensen en zullen hiervoor, indien gewenst, lokale offertes worden opgesteld.

Momenteel voeren de GGD'en onder regie van GGD/GHOR Nederland onderzoek uit naar innovatieve manieren om de respons op enquêtes bij inwoners te verhogen ('innovatieversneller'). Voorbeelden hiervan zijn korte versus lange vragenlijsten, vooraf belonen voor het invullen van een vragenlijst en meten van activiteit met behulp van Fitbits. In de besprekingen met gemeenten kunnen eventuele interessante bevindingen worden gedeeld en indien gewenst kan inzet van deze innovaties worden opgenomen in lokale offertes.

Classificatie:

Om inzicht te kunnen geven in de gezondheid en leefstijl en tevens de teruglopende respons tegen te gaan is het noodzakelijk dat de GGD (extra) inzet pleegt. Deze inzet kan niet worden gedekt uit de huidige begroting, waar deze momenteel enkel uit gaat van de jaarlijks structurele inzet. Derhalve zal in de begroting 2020 worden gevraagd om voor 2020 incidenteel budget beschikbaar te stellen. Daarnaast adviseert de GGD een jaarlijkse reservering op te nemen ter hoogte van een kwart van het hier aangevraagde budget, teneinde niet iedere vier jaar deze incidentele aanvraag te hoeven indienen.

Besluit AB

In de begroting 2020 opnemen en verder wordt niet op voorhand gereserveerd voor de volwassenenmonitor 2024.

2.3.5 Toezicht Kinderopvang (inhoudelijk en bedrijfsmatig)

De begroting voor de taak Toezicht Kinderopvang wordt jaarlijks opgesteld aan de hand van de vastgestelde opdracht Toezicht Kinderopvang over het voorgaande jaar. De begroting over het jaar 2020 zal daarmee worden gebaseerd op de opdracht die in 2019 door de gemeenten wordt gegeven. Aan de hand van deze opdracht dient eveneens een bijstelling van de begroting 2019 plaats te vinden.

Naast een (mogelijke) wijziging in 'af te nemen aantallen' binnen de opdracht zullen in 2019 twee andere wijzigingen plaatsvinden: het toevoegen van een module voor Voorschoolse Educatie (VE), hiervoor wordt verwezen naar het Tariefvoorstel Toezicht Voorschoolse Educatie, en een module herstelaanbod. De module herstelaanbod biedt ruimte aan en stimuleert de dialoog tussen houder en toezichthouder en het gezamenlijk draagvlak voor verantwoorde kinderopvang. Het herstelaanbod biedt de toezichthouder ruimte tot maatwerk en voorkomt nader onderzoeken voor kleine overtredingen die snel hersteld kunnen worden.

Bovenstaande wijzigingen hebben het volgende effect op de begroting 2019 en 2020 v.w.b. de taak Toezicht Kinderopvang.

Correctie tarieven

De tarieven voor de verschillende inspecties/onderzoeken zijn gebaseerd op de inzet van de inspecteur kinderopvang en secretaresses. Daarnaast bevatten de tarieven een dekking voor de inzet van management en ondersteuning. Deze inzet is, voor het grootste deel, onafhankelijk van de opdracht. Omdat de totale opdracht voor 2019 is gestegen t.o.v. 2018 zijn de tarieven per inspectie/onderzoek gedaald.

Correctie aantallen

Eind 2018 heeft elke regiogemeente zijn opdracht aangeleverd bij de GGD. Deze opdracht bevatte ook de VE-module en module herstelaanbod. Door zeven van de negen gemeenten werd een lagere opdracht afgegeven dan in 2018. Ook is een verschuiving te zien van de gevraagde soorten inspecties/onderzoeken. Voor deze zeven gemeenten daalt de te verwachte bijdrage. Voor de

overige twee gemeenten (Den Haag & Zoetermeer) is de opdracht gestegen. Hierdoor stijgt de te verwachte bijdrage. In de opdracht van de gemeente Den Haag zitten twee onderdelen die op basis van ervaring in 2019 kunnen worden bijgesteld voor 2020. Dit zal worden meegenomen in de Voorjaarsbrief 2021.

	Delft	Den Haag	L'dam- Voorburg	Midden- Delfland	Pijnacker- Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Eindtotaal
Begroting 2019: Opdracht 2018 + tarieven 2018	154	1.052	123	35	99	104	60	171	204	2.002
Correctie opdracht 2019	-15	271	-7	-2	-10	-7	-18	-4	7	215
Correctie tarieven 2019	-2	-17	-2	-1	-1	-1	-1	-2	-3	-32
Indexering 2020	3	28	2	1	2	2	1	4	4	47
Begroting 2020	139	1.335	117	33	89	97	42	168	212	2.232

Classificatie:

Door het vaststellen van de opdracht Toezicht Kinderopvang 2019 is het onontkoombaar dat de begroting 2019 wordt bijgesteld en dit in de programmabegroting 2020 wordt opgenomen.

Daarnaast is wegens de veranderde wettelijke eisen die aan houders van locaties voor voorschoolse educatie (VE) worden gesteld een wijziging van het aanbod onontkoombaar. Tevens is het plegen van extra inzet door het aanbieden van een herstelaanbod noodzakelijk.

Besluit AB

In de begroting opnemen.

2.3.6 Tariefwijzingen Taken Wet op de lijkbezorging – lijkschouw

De taak wet op de lijkbezorging, ook wel lijkschouw genoemd, wordt afgerekend op basis van tarief maal aantal ($p \times q$). Deze tarieven zijn voor de regiogemeenten in 2014 vastgesteld en daarna jaarlijks geïndexeerd. Voor de Gemeente Den Haag werd de taak tot en met 2017 uitgevoerd op basis van een structureel toegekend budget. Bij de herijking van de GR is dit construct gewijzigd waardoor ook Den Haag afreken op basis van $p \times q$. Uit periodieke interne rapportages blijkt dat het gelijk trekken van de financieringswijze leidt tot financiële tekorten. Oftewel: de huidige tarieven zijn te laag om de kosten te dekken. Tevens blijkt dat de aantallen waarmee is gerekend in de begroting te laag zijn. De begroting voor Taken Wet op de Lijkbezorging is derhalve te laag en dient te worden aangepast.

Onderstaande tabel maakt inzichtelijk wat de consequenties zijn van de correctie op basis van aantallen (waarbij 2017 als uitgangspunt wordt gehanteerd) en de correctie op basis van (voorlopige) kostendeekkende tarieven³:

³ Binnen GGD Haaglanden is op basis van een 'zero based-benadering' opnieuw gekeken naar de 'producten' die binnen de Wet op de lijkbezorging onderscheiden kunnen worden, de activiteiten die daarvoor worden uitgevoerd en de kosten die daar direct en indirect aan toegerekend kunnen worden. Langs deze weg zijn voorlopige kostendeekkende tarieven bepaald, die zijn gebruikt voor deze berekeningen.

	Delft	Den Haag	L'dam- Voorburg	Midden- Delfland	Pijnacker- Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Eindtotaal
Begroting 2019 (incl overhead)	29	188	31	2	10	16	11	21	26	334
Aantal 2017 * tarief 2018 (fictieve eindafrekening 2018)	40	257	39	3	12	26	15	27	40	459
Indicatie verschil begroting 2019 versus realisatie 2018	11	69	8	1	2	10	4	6	14	125
Aantal 2017 * tarief 2019	49	304	37	3	12	28	16	30	44	523
Vershil tov huidig tarief	9	47	-2	-	-	2	1	3	4	64
Vershil nieuwe tarieven tov begroting 2019	20	116	6	1	2	12	5	9	18	189

De tabel maakt duidelijk dat er een correctie benodigd is voor hogere aantallen (125K) en voor een hoger tarief (64K). De opgenomen bedragen zijn indicatief, aangezien enerzijds nieuwe tarieven moeten worden vastgesteld en anderzijds afrekening plaatsvindt op basis van (daadwerkelijke) aantallen.

Classificatie:

Om structurele financiële problemen bij de taak wet op de lijkbezorging te voorkomen, is invoering van nieuwe kostendekkende tarieven noodzakelijk. Deze wijziging past ook bij de uitgangspunten van de herijking. Tevens is het gewenst de begroting structureel aan te passen op basis van een meer realistische prognose van de aantallen. De GGD adviseert in te stemmen met de voorlopige indicatie van de meerkosten en opdracht te geven tot uitwerking van kostendekkende tarieven.

Besluit AB

In de begroting 2020 opnemen met nader motiveren van de wijzigingen.

2.3.7 Correctie aantal inwoners regio Haaglanden

De bijdrage van gemeenten aan de GGD kende tot en met 2017 twee varianten: de bijdrage van de regiogemeenten en de bijdrage van de gemeente Den Haag. In 2014 is voor de begroting van de Gemeenschappelijke Regeling GGD een bedrag per inwoner vastgesteld. Jaarlijks werd deze zogenaamde 'inwonersbijdrage' geïndexeerd. De bijdrage per regiogemeente aan de GGD werd vervolgens bepaald aan de hand van het aantal inwoners op 1 januari van het voorgaande jaar. Oftewel: ieder jaar vond een correctie plaats voor het bedrag per inwoner (de indexering) én voor het aantal inwoners (de inwonercorrectie). Voor de gemeente Den Haag was de situatie anders. De bijdrage aan de GGD vond tot 2017 plaats door middel van een structureel toegekend budget. Dit budget werd jaarlijks gecorrigeerd met de jaarlijkse indexering en met de zogenaamde 'areaaluitbreiding'; een jaarlijkse aanpassing van het budget op basis van het aantal inwoners en het aantal nieuwbouwwoningen. In beide situaties werd de GGD dus gecompenseerd voor een stijging in het aantal inwoners.

Bovenstaande systematiek is bij de herijking van de GR gewijzigd. Er is nu een uniforme begrotingssystematiek met een meerjarenbegroting, met jaarlijkse indexering (in 2019 op basis van de MEV 2018). Bij deze nieuwe systematiek zijn echter geen afspraken gemaakt hoe om te gaan met een groei (of krimp) van het aantal inwoners en/of andere kostendrijvers. De bevolking in de regio Haaglanden neemt steeds sneller toe: +0,78% in 2016, +0,91% in 2017 en +1,21% in 2018. Bij een ongewijzigde systematiek kan dat tot problemen gaan leiden in de taakuitvoering, aangezien er steeds minder budget (en daarmee capaciteit) per inwoner beschikbaar is.

Er zijn verschillende mogelijkheden om met deze problematiek om te gaan:

1. Niets doen: daarmee krijgt de GGD feitelijk jaarlijks een efficiencydoelstelling opgelegd ter hoogte van de relatieve bevolkingsgroei.
2. Jaarlijks de begroting corrigeren voor het aantal inwoners op basis van het percentage voor de regio of per gemeente afzonderlijk

3. Jaarlijks (in de Voorjaarsbrief) constateren waar knelpunten optreden door groei of afname van 'kostendrijvers' en per knelpunt bepalen of correctie al dan niet gewenst is.

Optie 1 heeft uiteraard als voordeel dat het de goedkoopste optie is. Het grote nadeel van deze optie is dat er sprake zal zijn van een langzame 'uitholling' van de organisatie en de continuïteit van de taakuitvoering in gevaar kan komen. Optie 2 is een eenvoudige optie om jaarlijks het budget bij te stellen, maar heeft als nadeel dat correctie niet altijd nodig hoeft te zijn (dat is afhankelijk van de taak). Optie 3 doet het beste recht aan de feitelijke situatie, maar is ook de meest bewerkelijke optie.

De GGD stelt voor te gaan werken conform optie 3. Op basis van de ervaringen in het lopende jaar en de vooruitzichten voor het komende jaar, kunnen de verschillende afdelingen in kaart brengen wat de consequenties zijn van groei of afname van bepaalde 'kostendrijvers'. Soms is dat groei danwel afname van de bevolking, maar soms zijn er andere kostendrijvers, zoals het aantal evenementen, het aantal nieuwbouwwoningen, het aantal vluchtelingen, etc. Groei of afname kan leiden tot een beperkte kostenstijging (of daling), maar soms wellicht ook een grotere omdat er net een kantelpunt is bereikt waardoor bijvoorbeeld een extra formatieplaats benodigd is. Per taak kan middels deze systematiek veel beter worden bepaald welke wijzigingen gewenst danwel noodzakelijk zijn. De Voorjaarsbrief is een goed moment om hierbij stil te staan en met voorstellen te komen.

Het is nu te vroeg om met een concreet voorstel voor deze systematiek te komen. Immers, per taak moet worden nagedacht over de kostendrijvers, de ontwikkeling die ze doormaken (afname/stabiel/groei) en de consequenties daarvan. De GGD stelt daarom voor om dit in de Voorjaarsbrief 2021 te introduceren. Aangezien er vanaf 2018 geen financiële correctie heeft plaatsgevonden, is het wel wenselijk om voor 2020 nog een correctie op basis van inwoneraantal door te voeren, zoals ook in voorgaande jaren gebruikelijk. Immers, de GGD loopt een financieel risico als twee maal op rij geen correctie wordt doorgevoerd. Voor deze correctie zal worden gekeken naar de bevolkingsgroei tussen 01/01/2018 en 01/12/2018. Het inwoneraantal is in deze periode met 10.763 toegenomen. De extra kosten per gemeente zijn bepaald op basis van de toename in inwoneraantal per gemeente maal de inwonerbijdrage zoals opgenomen in de Ontwerpjaarprogramma en programmabegroting 2019 (respectievelijk € 8,45 voor de regiogemeenten en € 9,47 voor Den Haag).

Omdat de correctie betrekking heeft op een financieel risico, kan ervoor worden gekozen om de correctie als risico op te nemen in de risicoparagraaf van de begroting 2020. De aanvraag in deze Voorjaarsbrief zou daarmee vervallen.

Classificatie:

Om te voorkomen dat de dienstverlening op den duur niet behouden kan blijven is een wijziging in de begrotingssystematiek aan de orde en noodzakelijk. De GGD adviseert om per 2021 jaarlijks in de Voorjaarsbrief de impact van specifieke kostendrijvers op de taken te benoemen en de financiële consequenties hiervan door te rekenen. Voor 2020 is een correctie op basis van inwoneraantal noodzakelijk voor de continuïteit van de taakuitoefening.

Besluit AB

In de begrotingswijziging 2019 en de begroting 2020 wordt de voorgestelde correctie niet toegepast; voor beleidsbepaling vanaf begroting 2021 worden de aangekondigde voorstellen afgewacht over de impact per taak;

2.4 Budgettaire consequenties

Voorgaande ontwikkelingen leiden, met inachtneming van de besluiten van het AB, tot de volgende budgettaire consequenties voor 2019 e.v.

Taken	2019	2020	2021
Omgevingswet	121	248	PM
Volwassenmonitor	-	242	-
Toezicht Kinderopvang	181	228	228
Taken Wet op de lijkbezorging	189	205	205
Correctie aantal inwoners regio Haaglanden	-	-	-
Totaal nieuw beleid	491	923	433

De effecten per gemeente zijn in onderstaande tabel weergegeven.

Taken	Totaal bij te dragen 2019	9%	49%	7%	2%	5%	5%	2%	10%	11%	Externe bijdrage
Inwoners realisatie 01-11-2018 (CBS)	1.103.975	103.290	538.367	75.394	19.403	54.137	53.395	26.222	108.811	124.956	
Omgevingswet	121	11	59	8	2	6	6	3	12	14	-
Volwassenmonitor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toezicht Kinderopvang	181	18	256	9	2	-9	-9	-19	-14	4	-
Taken Wet op de lijkbezorging	189	20	116	6	1	2	12	5	9	18	-
Correctie aantal inwoners regio Haaglanden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	491	14	486	5	1	-1	9	-11	7	36	-

Taken	Totaal bij te dragen 2020	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage
Inwoners realisatie 01-11-2018 (CBS)	1.103.975	103.290	538.367	75.394	19.403	54.137	53.395	26.222	108.811	124.956	
Omgevingswet	248	23	121	17	4	12	12	6	24	28	-
Volwassenmonitor	242	23	118	17	4	12	12	6	24	27	-
Toezicht Kinderopvang	228	-15	284	-7	-2	-7	-7	-18	-10	9	-
Taken Wet op de lijkbezorging	205	22	125	7	1	3	13	5	10	19	-
Correctie aantal inwoners regio Haaglanden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	923	57	648	34	8	20	30	-1	48	79	-

Taken	Totaal bij te dragen 2021	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm	Externe bijdrage
Inwoners realisatie 01-11-2018 (CBS)	1.103.975	103.290	538.367	75.394	19.403	54.137	53.395	26.222	108.811	124.956	
Omgevingswet	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	PM	-
Volwassenmonitor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Toezicht Kinderopvang	228	-15	284	-7	-2	-7	-7	-18	-10	9	-
Taken Wet op de lijkbezorging	205	22	125	7	1	3	13	5	10	19	-
Correctie aantal inwoners regio Haaglanden	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totaal nieuw beleid	433	7	409	0	-1	-4	6	-13	-0	28	-

Hierbij gelden de volgende kanttekeningen:

- Algemeen: voor de overzichtelijkheid zijn alle bedragen afgerond op € 1.000, waardoor optellingen soms niet lijken te kloppen
- Omgevingswet: de invulling van de rol van de GGD vanaf 2021 zal pas in 2020 helder worden en is daarom vanaf 2021 als PM opgenomen
- TOKIN: jaarlijks zal de exercitie zoals in deze voorjaarsbrief opgenomen worden uitgevoerd, wat dus ook jaarlijks zal leiden tot andere bedragen. De bedragen vanaf 2020 zijn een indicatie.
- Correctie aantal inwoners: vanaf 2021 zal deze correctie op basis van voorstellen per onderdeel plaatsvinden.
- Bedragen 2020 zijn reeds geïndexeerd. Bedragen 2021 zijn nog niet geïndexeerd.

3. Ontwikkelingen en begrotingsuitgangspunten VT

3.1 Introductie

Veilig Thuis Haaglanden (VTH) is vanaf januari 2018 ondergebracht in de GR Haaglanden en is voor negen gemeenten het centrale meldpunt voor advies en meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Veilig Thuis heeft als wettelijke taak om adviesaanvragen en meldingen over huiselijk geweld en kindermishandeling op te pakken, om het geweld duurzaam te stoppen.

VTH voert de volgende taken uit:

- Het geven van advies en ondersteuning bij vragen van burgers en professionals over huiselijk geweld en kindermishandeling;
- Het in ontvangst nemen van meldingen en waar van toepassing na de veiligheidsbeoordeling:
 - "Directe overdracht" in te zetten als de problematiek door het lokale team of lopende hulpverlening kan worden opgepakt;
 - "Voorwaarden en Vervolg" in te zetten bij een acute en/of structurele onveiligheid en/of een multi-problematische leefsituatie. Als het niet noodzakelijk is om een vermoeden te bevestigen of te weerleggen en als direct betrokkenen bereid en in staat zijn om samen te werken aan herstel van veiligheid;
 - Het in "Onderzoek" nemen van ernstige vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, om deze te bevestigen of te weerleggen en vervolgens veiligheidsvoorwaarden op te stellen;
 - Na afsluiten van "Voorwaarden en vervolg" of "Onderzoek" zicht houden op de veiligheid door het structureel beoordelen van de integrale veiligheidssituatie (monitoring);
 - de bemoeienis af te sluiten als er geen acute of structurele onveiligheid is.
- Het geven van voorlichtingen over huiselijk geweld;
- Het coördineren van huisverboden: VTH stelt een zorgadvies op en coördineert de inzet van de partijen in het veiligheidshuis;
- Eventuele overige taken.

Graag informeren wij u over de inhoudelijke en financiële ontwikkelingen die niet door de huidige middelen op de begroting van VTH worden gedekt. De voorjaarsbrief 2020 geeft de inschatting van de benodigde begrotingsaanpassingen voor 2020 (en 2019). Verder worden, zoals toegezegd in de reactie op de zienswijzen van de gemeenteraden op de begroting van de GR, voor de begroting van 2020 de kosten van de overhead voor GGD en VT geharmoniseerd.

3.2 Beleidsmatige ontwikkelingen

Het jaar 2018 stond in het teken van een substantiële groei van de instroom van meldingen van huiselijk geweld en kindermishandeling, de inbedding in de nieuwe GR GGD en VT en bij de gemeente Den Haag, het voorbereiden van het nieuwe landelijke beleid van de aangescherpte meldcode en het aanbrengen van meer focus op ernstig en hardnekkig geweld.

Bovendien is in het afgelopen jaar meer inzicht ontstaan in de bedrijfsvoering. House of Performance heeft het onderzoek naar de productie, formatie en doelmatigheid van VTH uitgevoerd. Op basis van dit onderzoek heeft Q-consult een doorrekening gemaakt van de impact van de aangescherpte meldcode en van de gestegen instroom van meldingen en adviesaanvragen. Deze analyses zijn benut als onderbouwing van deze Voorjaarsbrief.

In april 2018 is ingezet op het inzetten van extra personeel, vooral via de flexibele schil. De flexibele schil is bewust ingezet om de groei in 2018 te ondervangen, om te waarborgen dat onverwachte fluctuaties in de instroom in de toekomst niet leiden tot het ontstaan van overcapaciteit. Er is echter sprake van krapte op de arbeidsmarkt, zodat zowel de vaste bezetting in 2018 onder de beschikbare formatie bleef en ook de flexibele schil niet tijdig voldoende bezetting

heeft kunnen leveren. Bovendien was er bij de start van 2018 al sprake van een achterstand, door opgelopen werkvoorraad vanaf het vierde kwartaal van 2017.

Hierdoor is er een wachtlijst voor het starten van de interventies Onderzoek en Voorwaarden en Vervolg, en heeft VTH de totale hoeveelheid meldingen niet allemaal binnen de wettelijke termijn afgehandeld. In de ordening van zaken is prioriteit gegeven aan spoedzaken (deze worden direct opgepakt), veiligheidsbeoordelingen (deze geschieden in overgrote meerderheid binnen de beoogde termijn) en komen relatief ernstige zaken het eerst aan de beurt.

VTH heeft in 2018 maatregelen genomen:

- het proces is doelmatiger gemaakt door het oppakken van adviezen en meldingen per regio binnen Haaglanden te organiseren;
- er is een beter personeels- en verzuimbeleid ingezet dankzij inbedding in de dienst OCW;
- er is gestart met het maken van verbeterde samenwerkingsafspraken met het lokale veld en de ketenpartners om effectiever te kunnen werken;
- de trainingen voor het nieuwe beleid en handelingsprotocol zijn in volle gang;
- het management team van VTH is volledig vernieuwd en versterkt.

Deze maatregelen zullen in 2019 effect beginnen te sorteren en doorwerken in 2020 en verder. Voor de komende twee jaar is de uitdaging om de uitvoering verder te versterken (onder meer door de verhuizing naar een nieuw pand met goed werkende ICT), de focus op ernstig en hardnekkig geweld te blijven houden, en om de aangescherpte landelijke meldcode succesvol te implementeren. Werving van personeel is daarbij een uitdaging en vergt ook tijd, en daarnaast moeten nieuwe medewerkers ingewerkt worden waardoor er gedurende circa een half jaar sprake is van een lagere productiviteit.

De Voorjaarsbrief gaat in op de volgende taken en ontwikkelingen:

1. Het versterken van de uitvoering en het verder benutten van de mogelijkheden van de gemeente Den Haag dienst OCW

VTH versterkt de interne sturing, en brengt de bemensing duurzaam op orde. Daarnaast worden in 2019 de bedrijfsmiddelen (werkplek na de verhuizing halverwege 2019, ICT etc.) verbeterd, op basis van de mogelijkheden die VTH sinds 2018 als onderdeel van de dienst OCW heeft. Een belangrijk onderdeel van de versterkte interne sturing is het verbeteren van de (interne) sturingsinformatie onder meer aan de hand van data-analyses van de ontwikkelingen en verschillen tussen bijvoorbeeld 2017 en 2018. In combinatie met het versterken van de sturing op het bewaken van de wettelijke termijnen beogen we op die manier sneller te kunnen inspelen op toekomstige fluctuaties in de instroom. De krappe arbeidsmarkt maakt het verkrijgen en behouden van voldoende (vast of flexibel) personeel tot een uitdaging.

2. Het versterken van de expertise in de keten en focus bij VTH op ernstig en hardnekkig geweld

In de gehele keten is de effectiviteit om huiselijk geweld en kindermishandeling duurzaam te stoppen nog onvoldoende. Bovendien ontstaan door krapte in de gehele keten mechanismen van "naar elkaar doorverwijzen". VTH heeft de ambitie om de focus te leggen op ernstig en hardnekkig geweld. Een strengere selectie aan de poort en een zo licht mogelijke interventie inzetten (na de veiligheidsbeoordeling) gaat gepaard met een grotere inzet op de adviesfunctie en expertisefunctie. Indien ketenpartners meer kennis en vaardigheden krijgen om te handelen bij (preventie van) huiselijk geweld en kindermishandeling, kan onnodige instroom bij VTH worden voorkomen en de overdracht vanuit VTH worden bespoedigd. De effecten zijn naar verwachting een vermindering van de instroom bij VTH en een versnelling in de afhandeling. Een voorwaarde voor het slagen van deze ambitie is dat de ketenpartners voldoende capaciteit, kennis en vaardigheden hebben. De gemeenten maken hiertoe waar nodig vernieuwde ketenafspraken met alle ketenpartners waaronder VTH. Hiertoe vindt momenteel een actualisatie van de Regiovisie Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling plaats.

3. Het nemen van maatregelen om de aangescherpte meldcode te kunnen implementeren
Met het nieuwe landelijke beleid wordt gestreefd naar het doorbreken van geweld en het terugdringen van nieuwe meldingen van professionals of particulieren over dezelfde casus. De aangescherpte meldcode heeft de rol van VTH geïntensiveerd: professionals melden elk (ernstig) vermoeden van huiselijk geweld en kindermishandeling bij Veilig Thuis, ook als zij denken er zelf uit te komen of er reeds adequate hulpverlening opgestart is. Verder krijgt Veilig Thuis een intensievere monitor rol, om een meer structureel integraal zicht op de veiligheid van de betrokkenen te kunnen houden.
4. Overige taken
VTH kan overige (niet wettelijke) taken uitvoeren in opdracht van de gemeenschappelijke regeling of van afzonderlijke gemeenten. Deze worden apart zichtbaar gemaakt en verantwoord in de begroting. Zolang de bezetting van VTH achterloopt bij de capaciteit, zal inzet op niet wettelijke taken gepaard gaan met minder inzet op de wettelijke taken.

3.3 Financiële ontwikkelingen

3.3.1 Versterken uitvoering en verder benutten mogelijkheden gemeente Den Haag

1) Autonome volumestijging direct personeel

Op basis van de volumegroei over 2018 bedroeg de verwachte volumegroei over heel 2018 12% voor het aantal meldingen en 33% voor het aantal adviezen. Door de verbetering van de aansturingen de verbeterde samenwerkingsafspraken met het lokale veld is een instroombeperking opgetreden in de tweede helft van het jaar, van 3% van het aantal meldingen dat voor heel 2018 was geprognosticeerd. De totale volumegroei van het aantal meldingen over heel 2018 van 12% is door deze maatregel over heel 2018 3% lager uitgekomen dan zonder deze interventies het geval zou zijn geweest.

Er wordt verondersteld dat de groei in 2018, behoudens de instroombeperkende maatregelen, leidt tot een even grote toename van het niveau in 2019 en 2020. Omdat eventuele verdere groei of krimp lastig te voorzien is wordt deze op nul geraamd. De vastgestelde begroting 2019 is nog gebaseerd op het volume 2017. Het gerealiseerde volume 2018 wordt als uitgangspunt genomen voor actualisatie van begroting 2019 en opstelling van de begroting 2020. Het gerealiseerde volume leidt er toe dat 16 fte meer direct personeel nodig is. In paragraaf 1.3.2 wordt geanticipeerd op het effect van de instroombeperkende maatregelen.

De volume raming is met onzekerheid omgeven. Per kwartaal wordt door VTH gerapporteerd over de volume-ontwikkeling. Gegeven het feit dat er extra capaciteit nodig is om de taken uit te voeren zullen we bijzondere aandacht hebben voor de invulling hiervan met een mix van vast en flexibel personeel. Dit om te voorkomen dat er in de toekomst overcapaciteit ontstaat.

Inhaalslag

Het Algemeen Bestuur heeft ruimte geboden aan VTH om gedurende 2018 door middel van een combinatie van vast en flexibele personeel extra capaciteit in te zetten, om zo tot de benodigde capaciteitsbehoefte te komen. De groei was echter al ingetreden en de werving en inzet van de flexibele schil heeft dankzij de krappe arbeidsmarkt ook onvoldoende snel plaatsgevonden, waardoor een wachtlijst bestaat voor het starten van een interventie. In 2018 is gebleken dat VTH de totale hoeveelheid meldingen (onderhanden werk en nieuwe instroom) in relatie daarmee niet allemaal binnen de wettelijke termijnen heeft afgehandeld. Dit vergt een inhaalslag omdat deze casussen in 2019 nog moeten worden opgepakt of afgerond. Het voorstel is om de kosten van deze inhaalslag in de uitvoering te bezien en hiervoor vooralsnog geen extra middelen te vragen. De tijdelijke DUVO middelen uit 2018 (beschikbaar gesteld ter voorbereiding op de invoering van de

geïntensiverde meldcode) kunnen mogelijk deels worden ingezet voor deze inhaalslag en het voorstel is om dit op basis van de kwartaalrapportages te monitoren.

Budgettaire gevolgen (x €1.000)	2019	2020	Structureel	Aard
1) Autonome volumestijging direct personeel tlv aanvullende dekking uit gemeentelijke bijdragen	1.200	1.200	1.200	Onontkoombaar

Bij de autonome volumegroei is verondersteld dat deze in 2019 voor circa de helft wordt ingevuld via flexibel personeel, waarbij ervan wordt uitgegaan dat inhuur circa 25% kostenverhogend is. Deze aannames zijn gebaseerd op verwachtingen over de haalbaarheid van zowel werving als inhuur in de huidige krappe arbeidsmarkt. Tevens wordt hiermee behoedzaam evenwicht gehouden tussen structurele groei en hoger kosten van inhuur. Voor de aanwending van de toe te voegen middelen betekent dit dat ca €0,55 mio wordt ingevuld met vaste formatie (c.q. een uitbreiding met 8,0 fte van de toegestane formatie) en €0,65 mio wordt ingezet als inhuurbudget.

Besluit AB

In de begroting 2020 wordt een getalsmatig onderbouwd meerjarig beeld uitgewerkt van de verhouding tussen vaste en flexibele capaciteit en de criteria die worden gehanteerd bij de afweging daartussen.

2) Autonome volumestijging managers en werkbegeleiders

De volumegroei heeft niet alleen impact op het directe personeel, maar ook op het aantal managers en werkbegeleiders. Het aantal managers en werkbegeleiders neemt evenredig toe met het aantal FTE.

Conform de gehanteerde norm van 30 FTE per manager van de dienst OCW gemeente Den Haag gaat het om een stijging van 3,9 naar 4,6 fte vanaf 2019. Dit is het gezamenlijke effect van de autonome volumegroei en de volumegroei door aangescherpte meldcode (dit is nog exclusief het fte effect van de intensievere monitoring).

De werkbegeleiders zorgen voor individuele begeleiding van casuïstiek. De autonome groei in combinatie met het effect van de aangescherpte meldcode, zorgt bij een gelijkblijvende aantal werkbegeleiders, voor een hogere caseload. In de huidige situatie is 3,6 FTE aan werkbegeleiders aanwezig. Om de caseload gelijk te houden is een stijging van 1,0 fte werkbegeleider noodzakelijk (dit is nog exclusief het fte effect van de intensievere monitoring).

Budgettaire gevolgen (x €1.000)	2019	2020	Structureel	Aard
2) Autonome volumestijging werkbegeleider en manager tlv aanvullende dekking uit gemeentelijke bijdragen	160	160	160	Onontkoombaar

Besluit AB

In de begroting 2020 wordt de uitbreiding van indirecte capaciteit in relatie tot de autonome groei verhouding vast/flexibel getalsmatig uitgewerkt en (getalsmatig) onderbouwd.

3) ICT en werkplekken verbeterd

In 2019 verhuist VTH. VTH werkt toe naar een goed werkend cliëntsysteem, ICT omgeving en een goede werkplek voor haar medewerkers. Mogelijke budgettaire effecten hiervan zijn deels incidenteel en deels structureel. Deze worden in de loop van 2019 gekwantificeerd. Voor centrale overheadkosten betaalt de GR volgens het financieel statuut aan de gemeente Den Haag een vast

bedrag per formatieplaats in de toegestane formatie-omvang. De kosten slaan neer in deze overheadopslag per fte.

4) Terugdraaien extensivering CLAVIS⁴

In de huidige meerjarenbegroting VTH (opgesteld in 2018) is een besparing van € 20.000 opgenomen op de Overhead Specifieke VT taken, door lagere kosten voor CLAVIS, het cliëntvolgsysteem van VTH-systeem. In de begroting 2019 is al aangegeven dat de onderbouwing van deze besparing onhelder is en het realiseren van deze besparing een risico is. Inmiddels is zeker dat er geen kostenbesparing op CLAVIS te verwachten is. In de begrotingsopstelling zal deze mutatie worden betrokken bij de onderbouwing van de overheadkosten.

Budgettaire gevolgen (x €1.000)	2019	2020	Structureel	Aard
4) Terugdraaien extensivering CLAVIS	20	20	20	Onontkoombaar
tlv aanvullende dekking uit gemeentelijke bijdragen				

Besluit AB

Deze mutatie komt te vervallen.

3.3.2 Versterken expertise in de keten en focus bij VTH op ernstig en hardnekkig geweld

5) Tijdelijke versterking staf

Op dit moment heeft VTH in totaal 1,56 FTE aan beschikbare formatie voor ondersteuning. Ondersteuning betreft hier de staf in de vorm van een beleidsmedewerker en een ondersteuner bij het opleidingsbeleid. Om de ambities te kunnen realiseren heeft VTH tijdelijk extra ondersteuning nodig voor een periode van circa 2 jaar van 1,44 FTE, zodat Veilig Thuis 3 FTE inhoudelijke ondersteuning heeft. Het gaat hierbij om ondersteuning bij het versterken van de expertisefunctie (opleidingsbeleid om te investeren in actuele kennis over alle vormen van huiselijk geweld en kindermishandeling), het coördineren van de pilots en interne processen.

Budgettaire gevolgen (x €1.000)	2019	2020	Structureel	Aard
5) Tijdelijke versterking staf	140	140		Noodzakelijk
tlv aanvullende dekking uit gemeentelijke bijdragen				

Besluit AB

In de begroting 2020 wordt deze uitbreiding onderbouwd in relatie tot het plan van aanpak VT.

6) Effect ambitie op instroom en productmix

VTH is wettelijk verplicht om, indien een melder besluit te melden, deze melding op te pakken met een veiligheidsbeoordeling en een passende interventie. Door goede afspraken met het lokale veld en met de politie, beoogt VTH om – waar dat inhoudelijk passend is – een melding te voorkomen, of om een melding na de veiligheidsbeoordeling direct door te zetten naar het lokale veld of bestaande hulpverlening. VTH is hiervoor afhankelijk van de professionals die melden, het lokale veld en van de ketenpartners. In 2019 wordt hiermee ervaring opgedaan.

Het slagen hiervan hangt af van de beschikbare expertise en van voldoende capaciteit (geen wachtlijsten) in het lokale veld en bij de bestaande hulpverlening. Daarnaast is het slagen ook afhankelijk van hoe de aangescherpte meldcode landt bij professionals in het veld. Voor de ramingen in de begroting 2020 wordt als aanname gehanteerd dat de afspraken met het lokale veld en de politie het volgende effect opleveren:

⁴ Dit onderdeel betreft een kleine mutatie in de kosten van de bedrijfsvoering. Desondanks komt dit nu in de Voorjaarsbrief 2020 aan de orde, omdat ook al bij de Voorjaarsbrief 2018 en 2019 en de begroting 2019 hier eerdere bestuurlijke besluitvorming over heeft plaatsgevonden.

- a) Vanaf 2019: Vanaf september 2018 tot en met december 2018 is er als gevolg van een verbetering in de aansturing, de inzet van de pilot politiemeldingen en verbeterde samenwerkingsafspraken met het lokale veld en ketenpartners een instroombeperking opgetreden. In totaal kan naar verwachting, bij bestendige afspraken met politie en andere professionals, een structurele daling van in totaal 7,5% van de instroom van meldingen worden gerealiseerd. Dit gaat gepaard met een intensivering van het aantal adviezen met 10%. VTH zet in verband met de expertisefunctie extra in op (niet casus gebonden) voorlichting, waaronder ook training, coaching van en samen optrekken met ketenpartners. Deze inzet is niet gerelateerd aan specifieke casuïstiek. In 2019 wordt hiermee ervaring opgedaan en via de kwartaalrapportages over gerapporteerd. Door in 2019 ook ervaring op te doen met een gedifferentieerde inzet op advies, ontstaat inzicht in hoeverre door intensiever advies de instroom van meldingen kan worden beperkt. Mogelijk is ook een extra ureninzet van het product advies effectief. VTH verlegt de focus op deze manier meer naar de voorkant en samenwerking met ketenpartners;
- b) Vanaf 2020: Een verandering van de productmix, waarbij het aandeel van de meldingen dat na de veiligheidsbeoordeling direct kan worden doorgezet naar het lokale veld of de bestaande hulpverlening van 47% naar 50% vanaf 2020. Hiervoor zijn ketenafspraken nodig. Het lokale veld moet voldoende capaciteit en expertise hebben. VTH neemt binnen een bestaande melding geen zaken terug van het lokale veld na overdracht, tenzij sprake is van een nieuwe melding.

Budgettaire gevolgen (x €1.000)	2019	2020	Structureel	Aard
6a) Pilots ketenpartners, selectie aan de poort tgv aanvullende dekking uit gemeentelijke bijdragen	-200	-200	-200	Wenselijk
6b) Veranderende productmix, lichtere interventies tgv aanvullende dekking uit gemeentelijke bijdragen		-200	-200	Wenselijk

Besluit AB
Akkoord.

3.3.3 Aanscherping meldcode per 1-1-2019

Mede als gevolg van de druk op de organisatie in 2018 loopt de implementatie van de aangescherpte meldcode bij VTH door in 2019 (trainen en inwerken) waardoor het personeel in 2019 niet volledig voor de interventies inzetbaar is. De aan VTH beschikbaar gestelde incidentele DUVO middelen kunnen ook in 2019 worden ingezet voor de vervanging van personeel a.g.v. inwerktijd, specifieke trainingen en voor de ondersteuning van deze implementatie (het gaat om incidenteel € 1,1 mln in totaal).

De hierna volgende posten 7, 8 en 9 hebben betrekking op de te verwachten effecten van de aangescherpte meldcode op VTH en de daartoe te ramen lasten voor de GR.

Van de kosten van de VT-taken wordt volgens de GR-regeling een vast deel gefinancierd uit bijdragen van de Wmo-centrumgemeenten, waarvan de hoogte is bepaald in een regiovisie.⁵

⁵ GR art. 23 lid 5 luidt: "Tot de eventuele andere inkomsten als bedoeld in het eerste lid onder c behoren de daartoe bestemde delen van de bijzondere uitkeringen voor onder meer vrouwenopvang die de gemeenten Den Haag en Delft ontvangen in hun hoedanigheid van centrumgemeenten ten behoeve van de regio bestaande uit de gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk, Wassenaar en Zoetermeer, respectievelijk de regio bestaande uit de gemeenten Delft, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp en Westland. De bepaling van de daartoe bestemde delen van voornoemde bijzondere uitkeringen geschiedt op basis van de in het

De Rijksoverheid heeft aan de centrumgemeenten aanvullende DUVO-middelen toegekend in verband met de aanscherping van de meldcode. Over de inzet hiervan vindt regionale afstemming plaats in het kader van de actualisatie van de regiovisie 2015-2018. Vóór vaststelling van de ontwerpbegroting door het Algemeen Bestuur van de GR op 8 april 2019 dient besluitvorming door de centrumgemeenten te hebben plaatsgevonden over de inzet van de DUVO middelen in relatie tot het nieuwe landelijke beleid van de aangescherpte meldcode, gebaseerd op de Regiovisie.

7) Effect aangescherpte meldcode: volume

De aangescherpte meldcode betekent een toename van 5% van het aantal meldingen en adviesaanvragen (volgens het lage scenario van de landelijke impact analyse). Voor de inschatting van het effect op de VT-taken en raming van de daarmee gemoeide lasten is uitgegaan van de effectenraming in opdracht van het Ministerie van VWS en JenV en de VNG en van de doorrekening die op basis daarvan is gemaakt voor VTH door Q Consult).

Budgettaire gevolgen (x €1.000)	2019	2020	Structureel	Aard
7) Effect aangescherpte meldcode volume tlv aanvullende dekking uit de centrumgemeenten beschikbaar te stellen extra DUVO-middelen	450	450	450	Onontkoombaar

Besluit AB

In de begroting 2020 wordt deze raming getalsmatig onderbouwd.

8) Effect aangescherpte meldcode: werkwijze

Door de aangescherpte meldcode zal binnen de processen van Veilig Thuis vaker een beroep worden gedaan op de gedragsdeskundigen en vertrouwensartsen van VTH voor specialistisch (medisch) advies. Daarnaast wordt ook een beperkte extra inzet per advies (10 minuten) verwacht vanwege de radarfunctie. De hoeveelheid informatie waarover VTH medewerkers in de adviesfase beschikken neemt toe en het lezen en wegen van deze informatie vergt tijd, wat zich vertaalt in de intensievere adviesfunctie. Deze effecten zijn onderdeel van de landelijke impact analyse van het nieuwe beleid.

Bij de begrotingsopstelling 2020 wordt uitgegaan van de beschikbaarstelling van onderstaande bedragen. Ten tijde van begrotingsvaststelling is naar verwachting meer zekerheid hierover door vaststelling van een geactualiseerde regiovisie.

Budgettaire gevolgen (x €1.000)	2019	2020	Structureel	Aard
8) Effect aangescherpte meldcode, werkwijze tlv aanvullende dekking uit de centrumgemeenten beschikbaar te stellen extra DUVO-middelen	380	380	380	Onontkoombaar

Besluit AB

In de begroting 2020 wordt deze raming getalsmatig onderbouwd.

9) Effect aangescherpte meldcode: Intensievere monitoring gedifferentieerd inzetten

Het landelijke besluit van de aangescherpte meldcode zorgt ervoor dat intensievere monitoring voor Veilig Thuis organisaties verplicht is.

De impact is ingeschat met behulp van de Impact analyse die is uitgevoerd in opdracht van VWS, VNG en JenV. Hierin wordt een extra capaciteitsbeslag geraamd op 10 uur gemiddeld voor alle

desbetreffende regionale beleidsplan dan wel de desbetreffende gemeentelijke beleidsplannen vastgelegde verdeling van middelen."

zaken. Om de kosten van dit verwachte capaciteitsbeslag voor monitoring specifiek voor VTH te ramen, is een berekening gemaakt met behulp van het rekenmodel (Q-Consult en House of Performance). Op dit moment zijn nog geen ervaringsgegevens voor handen voor een betere raming voor 2020 en verder. Er is geen hardere onderbouwing mogelijk maar evenmin kan op voorhand van een beperktere impact worden uitgegaan.

Mede met het oog op de doelmatigheid van de toekomstige uitgaven wordt 2019 ervaring opgedaan met het gedifferentieerd inzetten van de intensievere monitoring, en biedt de sturingsinformatie meer inzicht in de feitelijke ontwikkelingen van de monitoring (in aantallen en benodigde personele inzet). Op basis van de nieuwe inzichten kan voor 2020 een meer definitieve aanpak en norm worden vastgesteld. In 2019 wordt de intensievere monitoring geleidelijk ingevoerd, omdat er begin 2019 nog niet voldoende capaciteit aanwezig is voor een volledige inzet, en omdat de casussen die vanaf 1 januari zijn opgepakt geleidelijk in de monitorfase zullen belanden.

Vóór vaststelling van de ontwerpbegroting door het Algemeen Bestuur van de GR op 8 april 2019 dient besluitvorming door de centrumgemeenten te hebben plaatsgevonden over de inzet danwel reservering van de DUVO middelen in relatie tot het nieuwe landelijke beleid van de aangescherpte meldcode, gebaseerd op de Regiovisie. Om een reële en evenwichtige GR-begroting te garanderen zullen de opdracht aan VT met bijbehorende lasten en de baten vanuit de DUVO-middelen op elkaar moeten worden afgestemd. De ontwikkeling van de intensievere monitorfunctie bij VT hangt daardoor mede af van deze besluitvorming.

Budgettaire gevolgen (x €1.000)	2019	2020	Structureel	Aard
9)Intensievere Monitoring gedifferentieerd inzetten: direct personeel	900	2.700	2.700	Onontkoombaar
tlv aanvullende dekking uit de centrumgemeenten beschikbaar te stellen extra DUVO-middelen				

Besluit AB

In de begroting 2020 wordt een getalsmatig onderbouwde raming opgenomen die is afgestemd met de keuzes over de inzet van DUVO-middelen ten behoeve van monitoring en radarfunctie.

3.3.4 Overige taken

10) Overige taken: VVT en MDA++

Deze overige taken maken geen deel uit van de wettelijke taken van VTH. Op dit moment levert VTH voor de centrumregio Den Haag inzet in het Veilig Verder Team. Tot nu toe was de inzet VVT niet nader gespecificeerd in de begroting opgenomen. Omwille van de transparantie zal dit als aparte taak worden opgenomen.

De pilot MDA++ loopt tot april 2019. Bij continueren van MDA++ wordt dit voorgelegd voor afzonderlijke besluitvorming, met mogelijke financiële consequenties die bij dat besluit zullen worden afgewogen. Zolang er de bezetting op VTH nog lager is dan de benodigde capaciteit voor de wettelijke taken, gaan de niet-wettelijke taken ten koste van de bezetting voor de wettelijke taken.

3.3.5 Risico's

In de budgettaire doorrekening bestaan risico's, omdat door het Rijk wordt uitgegaan van het lage scenario dat doorberekend is door Q-Consult voor wat de effecten zijn van de aangescherpte meldcode. De mate van onzekerheid omtrent de precieze effecten van de aangescherpte meldcode op de instroom aan adviesaanvragen en meldingen en de werklust is onzeker.

Er worden verder risico's onderkend in de hoeveelheid werk: Er is onzekerheid over de ontwikkeling van de instroom van adviesaanvragen en meldingen. De systematiek anticipeert niet op een groei of krimp bovenop de groei in 2018, buiten de groei als gevolg van de aangescherpte meldcode, omdat onduidelijk en onzeker is hoe de ontwikkeling van het aantal meldingen en adviezen doorzet.

De intensievere inzet op huisverboden vanuit het OM en politie gaat mogelijk gepaard met een toename van de instroom bij VTH.

Doordat de benodigde personele bezetting tot nu toe geen gelijke tred heeft kunnen houden met de onverwacht hoge groei, kampt VTH met een substantiële werkvoorraad die bovenop de instroom moet worden verwerkt. Deze achterstand vormt een substantieel risico voor het werken binnen de wettelijke termijnen en gaat gepaard met een risico op ziekteverzuim.

De krappe arbeidsmarkt maakt werving en behoud van personeel om te komen tot passende capaciteit een enorme uitdaging; er bestaat een risico dat de som van regulier personeel en inzet van de flexibele schil ontoereikend is om de benodigde capaciteit bezet te krijgen. Daarnaast bestaat het risico dat onvoldoende senioriteit binnen de organisatie aanwezig is om de complexe problematiek te kunnen uitvoeren.

De instroom bij VTH en de doorlooptijden worden beïnvloed door de capaciteit (wachlijsten), expertise en vaardigheden in de keten; dit ligt buiten de verantwoordelijkheid van VTH. VTH werkt in 2019 met een gedifferentieerde inzet van de intensievere monitoring, in 2019 wordt de gewenste inzet vanaf 2020 en verder en de budgettaire implicaties daarvan helder. Dit leidt tot onzekerheid over het uiteindelijke budgettaire effect.

3.5 Budgettaire consequenties

Rekening houdend met de genoemde aannames en onzekerheden geeft onderstaande tabel, met inachtneming van de besluiten van het AB, een overzicht van de te verwachten lastenontwikkeling VT.

Mutaties Voorjaarsbrief 2020	2019	2020	2021
1) Autonome volumestijging direct personeel	1200	1200	1200
2) Autonome volumestijging indirect personeel	160	160	160
4) Terugdraaien extensivering CLAVIS	0	0	0
5) Tijdelijke versterking staf	140	140	0
6a) Pilots ketenpartners, selectie aan de poort	-200	-200	-200
6b) Veranderende productmix	0	-200	-200
Te dekken uit deelnemersbijdragen	1300	1100	960
7) Effect aangescherpte meldcode volume	450	450	450
8) Effect aangescherpte meldcode werkwijze	380	380	380
9) Intensievere monitoring gedifferentieerd inzetten	900	2700	2700
Onder voorbehoud van dekking door beschikbaarstelling van DUVO-middelen	1730	3530	3530
Totaal mutaties	3030	4630	4490

Voor de financiering van de VT-begroting wordt conform de gemeenschappelijke regeling en het financieel statuut eerst gezien welke centrumgemeentebijdrage beschikbaar is volgens de

Regiovisie aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling. Momenteel wordt deze visie geactualiseerd, waarbij onder meer besluitvorming nodig is over door de Rijksoverheid beschikbaar gestelde extra DUVO-middelen in verband met de aanscherping meldcode en radarfunctie. Voor de financiering van de verwachte extra VT-lasten die hiermee verband houden dient het GR-bestuur dan ook eerst te bezien welke aanvullende financiering uit deze bron is te verwachten.

Ontwikkeling baten VT uit DUVO-middelen

Onderstaande tabel toont de mogelijke financiering van de effecten aanscherping meldcode vanuit aanvullende DUVO-middelen. Hierbij dient in acht te worden genomen dat niet het GR-bestuur, maar de centrumgemeentebesturen Den Haag en Delft (in regionale afstemming) besluiten over beschikbaarstelling van de DUVO-middelen aan de GR. Mogelijk wordt in het kader van de regiovisie door de centrumgemeenten besloten tot alternatieve aanwending van deze middelen. In dat geval zal het GR-bestuur een afweging moeten maken om de opdracht voor VT te beperken of de deelnemersbijdragen te verhogen.

Omdat zowel de monitoringtaak van VT als de daarmee gemoeide lasten nog erg onzeker zijn, is het wenselijk om de budgetten niet op voorhand volledig beschikbaar te stellen en de financiële ruimte meerjarig goed in beeld te houden. De GR heeft de mogelijkheid om, ten behoeve van nadere allocatie en egalisatie, de te ontvangen extra DUVO-middelen in een reserve onder te brengen.⁶

Financiële aspecten meldcode en radarfunctie (x €1.000)	2019	2020	2021
In regiovisie nader toe te delen DUVO-middelen voor meldcode en radarfunctie	2.810	2.958	3.378
7) Effect aangescherpte meldcode volume	450	450	450
8) Effect aangescherpte meldcode werkwijze	380	380	380
9) Intensievere monitoring gedifferentieerd inzetten	900	2700	2700
Geraamde lasten onder voorbehoud beschikbaarstelling aanvullende DUVO-middelen	1.730	3.530	3.530
Vershil tussen beschikbaar bedrag voor monitoring en radarfunctie in regiovisie en raming VT	1.080	-572	-152

Nadere bepaling van budgetten, eventuele reserveringen en besluiten kan alleen in afstemming met de besluitvorming in het verlengde van de regiovisie plaatsvinden. Het GR-bestuur stemt ter voorbereiding op de GR-begroting hierover af met de besturen van de centrumgemeenten.

Ontwikkeling baten VT uit deelnemersbijdragen

De bijdragen van de deelnemende gemeenten aan de VT-begroting bestaan uit twee componenten:

- Uniforme beschikbaarheidsbijdrage (per inwoner) in vaste kosten
- Gebruiksbijdrage o.b.v. aandeel in productietijd adviezen en meldingen t-2.

De extra lasten die in deze Voorjaarsbrief worden gepresenteerd betreffen variabele kosten en beïnvloedt daarmee alleen het variabele gebruiksdeel. Het effect op de bijdragen per gemeente is in onderstaande tabel weergegeven.

⁶ Mogelijk kan op voorhand geen reëel onderscheid worden aangebracht in de aanwending van de aanvullende DUVO-middelen voor meldcode en radarfunctie ten behoeve van de begroting VT en alternatieve bestemmingen. In dat geval zou in samenspraak tussen de centrumgemeenten en het GR-bestuur kunnen worden overwogen om de volledige bedragen bij de GR in een reserve onder te brengen, waardoor de middeleninzet in meerjarig verloop in samenhang kan worden bijgesteld.

Effect 2019	Totaal	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm
Tot.prod.tijd 2017	161.207	9.581	100.673	8.186	1.037	4.553	6.906	2.379	10.305	17.588
Aandeel in variabele kosten	100,00%	5,94%	62,45%	5,08%	0,64%	2,82%	4,28%	1,48%	8,39%	10,91%
Gebruiksbijdrage	1.300	77	812	66	8	37	56	19	83	142
Effect 2020	Totaal	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm
Tot.prod.tijd 2018	181.647	10.971	112.099	9.424	1.488	4.896	8.583	2.949	10.700	20.539
Aandeel in variabele kosten	100,00%	6,04%	61,71%	5,19%	0,82%	2,70%	4,72%	1,62%	5,89%	11,31%
Gebruiksbijdrage	1.100	66	679	57	9	30	52	18	65	124
Effect 2021	Totaal	Delft	D-H	L-V	M-D	P-N	Rsw	Wa	We	Ztm
Tot.prod.tijd 2018	181.647	10.971	112.099	9.424	1.488	4.896	8.583	2.949	10.700	20.539
Aandeel in variabele kosten	100,00%	6,04%	61,71%	5,19%	0,82%	2,70%	4,72%	1,62%	5,89%	11,31%
Gebruiksbijdrage	960	58	592	50	8	26	45	16	57	109

Hierbij gelden de volgende kanttekeningen:

- Algemeen: voor de overzichtelijkheid zijn alle bedragen afgerond op € 1.000, waardoor optellingen soms niet lijken te kloppen.
- Bedragen zijn nog niet geïndexeerd.

4. Algemene begrotingsuitgangspunten

4.1. Kaderbrief gemeenschappelijke regelingen Haaglanden

De Kaderbrief begroting 2020 gemeenschappelijke regelingen van de negen Haaglandengemeenten de richt zich op de financieel technische randvoorwaarden bij de begroting. Doel hiervan is een eenduidige benadering vanuit de deelnemende gemeenten van de begroting 2020 van de gemeenschappelijke regelingen. De kaderbrief stelt drie zaken aan de orde, waarmee het GR-bestuur als volgt rekening houdt.

4.1.1 Indexering van deelnemersbijdragen

De kaderbrief 2020 stelt dat de indexering van de gemeentelijke bijdragen wordt gebaseerd op de in de macro economische verkenning 2019 (MEV) van september 2018 van het Centraal Planbureau opgenomen indexcijfers. De GR heeft de vastgestelde begroting 2019 ook op MEV-basis geïndexeerd en volgt voor de begroting 2020 deze bestendige gedragslijn. Conform de opgave in de kaderbrief wordt daarbij de voor 2018 en 2019 op schattingsbasis toegepaste indexatie van de GR-begroting gecorrigeerd voor reële loon- en prijsontwikkeling. De GR zal bij de bijdragen ramen met inachtneming van de volgende in de kaderbrief opgenomen indexen:

Index gemeentelijke bijdrage 2020 Cpi			
	MEV 2018	MEV 2019	Verschil
2018	1,40	1,60	0,2
2019	1,40	2,40	1,0
2020		2,40	2,4
Index 2020			3,6

Index gemeentelijke bijdrage 2020 lonen			
	MEV 2018	MEV 2019	Verschil
2018		2,40	0,5
2019	2,40	2,90	0,5
2020		2,90	2,9
Index 2020			3,9

4.1.2 Risico's en weerstandscapaciteit

Het Financieel Statuut van de GR regelt de financiële risicobeheersing van de GR in lijn met de kaderbrief. De risico's worden gepreciseerd door kans (%) maal impact (€) te vermenigvuldigen tot een risicoprofiel uitgedrukt in euro's (artikel 12 lid 4). Artikel 12 lid 5 stelt: als de risicoanalyse voor afzonderlijk taken duidt op een hoge kans op optreden van een risico waarvoor geen of niet toereikend weerstandsvermogen aanwezig is, dan legt de GR op voorhand in de begroting hiervoor op de inwonersbijdrage voor die taak een risico-opslag op. De beslissing om een risico-opslag op te leggen wordt jaarlijks in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing genomen en gemotiveerd. Het bedrag wordt als deel van de inwonersbijdrage gefactureerd en als Weerstandsvermogen gereserveerd. De risico-opslag wordt conform kaderbrief zodanig bepaald, dat de verhouding tussen beschikbare weerstandscapaciteit en omvang van de risico's maximaal 1,0 (lid 6).

Met het oog op de ontwikkelingen rond Veilig Thuis zal in de begroting 2020 expliciet worden afgewogen om al dan niet een reserve Weerstandsvermogen VT op te bouwen. Het GR-bestuur streeft er naar te voorkomen dat de GR gedurende 2020 tot tussentijdse begrotingswijziging moet overgaan, zoals nodig bleek in 2018 en naar verwachting in 2019. Daarbij wegen als factoren mee:

- Behoeftte aan grotere voorspelbaarheid van de gemeentelijke bijdragen (zie zienswijzen raden bij begrotingswijziging 2018 en begroting 2019);
- De wetenschap dat de gemeenten in principe geen ruimte zien voor extra uitgaven;
- Onduidelijke bandbreedte bij de te verwachten volumestijging en inzet van een flexibele schil om oplopende wachtlijsten te voorkomen (zie hoofdstuk 4);
- Onzekerheid over de impact van de voorgenomen beheersingsmaatregelen (zie hoofdstuk 4);
- Onvoldoende inzicht om op dit moment te komen tot een nauwkeuriger meerjarige raming (en nadere risicokwantificering);
- Bestemming van eventueel financieel programmaresultaat VT 2018 (mogelijk incidenteel positief door overheveling extra eenmalige middelen uit de Doeluitkering Vrouwenopvang);
- Bij begrotingsopstelling nog niet bekend zijn van de hoogte van de centrumgemeentebijdragen (afhankelijk van de nog financieel uit te werken en vast te stellen Regiovisie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling 2019-2022).

4.1.3 Tijdige afstemming en informatievoorziening

In de kaderbrief wordt onderkend dat bij een GR behoefte kan bestaan aan beleidsvoornemens of nieuwe initiatieven. Ook wet- en regelgeving kan aanleiding zijn voor nieuw beleid. Als aanpassingen van het beleidskader tijdig worden aangegeven kan iedere gemeente daarmee rekening houden. Om hieraan tegemoet te komen hanteert het GR-bestuur de volgende werkwijze:

- Het bestuur heeft een voorjaarsbrief voorbereid die dient als basis voor de begroting GR 2020. In eerste lezing heeft het algemeen bestuur op 13 december 2018 inhoudelijke ontwikkelingen besproken die relevant zijn voor de begrotingsprogramma's Regionale GGD-taken en VT-taken;
- Met inachtneming van de reactie van het bestuur, zijn de globale gevolgen van relevante ontwikkelingen voor de financiële begroting in de voorjaarsbrief uitgewerkt. De integrale en uitgewerkte voorjaarsbrief wordt op 11 februari 2019 door het algemeen bestuur vastgesteld en uiterlijk 15 februari naar de gemeenteraden verstuurd;
- Om de raden van de deelnemende gemeenten gelegenheid te geven om een zienswijze af te geven, zal het GR-bestuur de ontwerpbegroting 2020 voor 15 april 2019 aan de raden zenden.

4.2. Overige uitgangspunten

4.2.1 Opbouw begroting

Gemeenschappelijke regelingen moeten sinds 2018 voldoen aan het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). De opzet van de planning en control documenten van de GR is tegen de achtergrond hiervan opnieuw bepaald. De jaarstukken 2018 en de begroting 2020 worden ingericht volgens een nieuwe opzet die eenvoudig aansluit op het BBV en daarmee nog meer transparantie biedt.

4.2.2 Uitgangspunten voor de raming van programmalasten en overhead

Bij de lastenraming in de begroting 2020 gelden de uitgangspunten van het Financieel Statuut van de GR, waaronder:

- De productie-aantallen (volumeontwikkeling) zijn onderbouwd en er is rekening gehouden met bijgestelde inwonersaantallen. Vanwege de publicatiedatum van de bevolkingsstatistiek van het CBS wordt uitgegaan van het inwonertal op 1 januari van het voorafgaande jaar;
- Indexatie van de begroting vindt plaats conform de richtlijnen van de deelnemende gemeenten zoals vastgelegd in de Kaderbrief gemeenschappelijke regelingen;
- De in de begroting toegerekende directe personeelskosten per taak zijn gebaseerd op te verwachten inzet;
- Voor taken die kostendekkend uit tarieven worden gefinancierd kan slechts budgettair-neutrale bijstelling van de lastenraming plaatsvinden;
- Het verplichte overzicht overhead wordt gesplitst voor GGD en VT;
- De begroting is (met inachtneming van de overheadkosten) per programma sluitend.

Eind 2018 is een doelmatigheidsonderzoek overhead GGD opgeleverd, waaruit blijkt dat de overhead van de GGD in de brede zin van het woord conform de referentiegroep van GGD-en is. Wanneer huisvesting niet meegerekend wordt, is de overhead gelijk aan zowel de referentiegroep van GGD's als de algemene referentiegroepen. In reactie op de constatering over huisvesting en in combinatie met de herhuisvestingsbehoefte van de uitvoeringsorganisatie Veilig Thuis, is de gemeente Den Haag voornemens, om de uitvoeringsorganisatie Veilig Thuis per 1 juli 2019 gezamenlijk te huisvesten met de uitvoeringsorganisatie GGD aan het Westeinde, waarmee de efficiency kan worden vergroot.

Zoals toegezegd in de reactie op de zienswijzen van de gemeenteraden op de begroting van de GR worden voor de begroting van 2020 de kosten van de overhead voor GGD en VT geharmoniseerd. De resultaten van het hiervoor aangehaalde onderzoek worden hierbij betrokken, evenals de herijking van de interne overhead binnen de Gemeente Den Haag en de consequenties van herhuisvesting Veilig Thuis. De planning is om hierover uiterlijk bij de voorbereiding van de begroting

2020 bericht te ontvangen. Indien hieraan wordt voldaan zal dit in de ontwerpbegroting 2020 worden verwerkt.

4.2.3 Fiscale uitgangspunten

Voor de toepassing van de Wet op de omzetbelasting (BTW) heeft het bestuur sinds 2016 de beleidslijnen vastgelegd en uitgewerkt in een fiscaal handboek GGD. Deze beleidslijnen zijn na de herijking vooralsnog onverminderd van toepassing. Het VT-pakket wordt daarbij beschouwd als BTW-compensabele overheidstaak. Van belang is dat in de begroting 2020 helder om gaat met btw.

Aangezien de GR geen winst uit ondernemingsactiviteiten behaalt, behoeft de GR geen aangifte Vennootschapsbelasting te doen.